

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vln., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vln.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vln.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 20 februarja 1908.

Leto XXI.

Za kmečko pravdo.

Dne 14. svečana t. l. je minulo 335 let, kar je pri Stubiških Toplicah sila združenih grajščakov podrla zadnji kmečki upor na naših tleh. Matija Gubec in Andrej Pasan, neustrašena voditelja kmečke vojske, sta padla hrvaškimi plemičem v roke. Nekaj dni kasneje je pa na trgu sv. Marka v Zagrebu rabelj posadil Gubca na železen prestol in mu razbeljeno krono, z dolgimi žrebli obito, pritisnil na glavo. V neizrekljivih mukah je izdihnil svojo dušo mož, ki je v zvezi s svojimi kmečkimi brati tvegaval življenje za staro pravdo.

Ti spomini se nam obujajo ob času, ko se naše ljudstvo zbira na boj za svoje pravice. Dne 21. svečana bo tudi vojska za staro pravdo. Naši kmetje pojdejo na volišče, da tam pokažejo svoje prepričanje in svojo moč. Hvala Bogu, krvavi boji za ljudsko svobodo in samostojnost so minuli. Misel na staro pravdo pa ni umrla. **Enaka bremena, enake pravice; na dan s pravično volivno preosnovo!** Ti glasovi odmevali so danes po naši domovini in ne bodo utihnili, dokler se ne uresniči.

Umrli so že grajščaki, kakršen je bil susedski vlastelin Tahi, umrli davkarji, oskrbniki, dacarji, ki so samo jemali kmetu, pravic pa mu niso priznavali. Ni jih več; zakopani so za vedno. Ni pa še umrlo oduševstvo, ki v lepi zvezi z liberalstvom izžema ljudsko kri in izrablja kmečke žulje; niso še umrli taki, katerim je kmet samo neumen polčlovek, brezpomembna uboga para, pes, ki naj se komandira z bičem v roki. Le pogledjmo jih naše liberalce, kako krčevito se upirajo volivni preosnovi, kako hočejo z vsemi silami še naprej zdrževati krivico v deželi.

Za državni zbor imamo splošno in enako vol. pravico. Maja meseca je govo-

rilo ljudstvo in v ogromni večini povedalo svojo misel, da liberalcev ne mara. Samo s pomočjo socialnih demokratov in Nemcev je bilo mogoče Hribarju zmagati v Ljubljani. In še ta — edini protiljudski poslanec — je na Dunaju zatajil liberalna načela in podpisal krščansko-ljudska načela. Kako se morejo potemtakem liberalci sploh upati na dan. Pravzaprav imajo res malo poguma. Na kmete sploh ne gredo, ker dobro vedo, da propadejo. Radi prepuščajo par takozvanim neodvisnim kandidatom sramotni poraz. Dne 21. svečana bo zanje Gubčev dan, samo brez krvi, brez groze. Ali bodo pred slovenskim svetom kot pustne šeme v veliko zabavo in v prisrčen smeh: Rus in Nacek, Premenstein in Macele in če se še kateri izgubi v njihove vrste.

Naša dežela potrebuje delavnega, sposobnega deželnega zbora. Tega ne bo, dokler ne dobi ena stranka večine in s tem tudi odgovornosti v roke, ne bo pa tudi ne, dokler se ne izpremeni krivični volivni red. Bodi liberalci ali kar hočeš, to moraš pripoznati. Stranka, ki živi samo od krivične postave, nima bodočnosti. Liberalcem je svobodno agitirati, dobivati ljudstvo zase, kakor hočejo; saj imajo uradnike in učitelje, ki — posebno zadnji — vpijejo kot bi bil cel svet njihov. Naj gredo na delo, toda nikar naj ne mislijo, da se da vzbujena ljudska zavest zatreti, da se enkrat sproženi boj proti krivici da ustaviti!

V našem ljudstvu živi še tisti duh, kateri je tisoče kmečkih mož in mladeničev postavil na noge proti grajščinskemu oduševstvu; in kakor je ta duh zmagal ter dosegel gospodarsko osvobojenje kmečkih posestev, tako bo zmagal tudi duh, ki hoče političsko enakopravnost ljudstva ne samo v državi, kjer se je že dosegla, marveč tudi v deželah.

Kranjski deželni zbor je prvi sprožil splošno in enako volivno pravico. Drugod so prišli kasneje, pa po več kronovinah so že vsaj nekaj popravili. Slovenski liberalci je kriv, da pri nas še nismo prišli nikamor. Naj pokažejo volitve, kaj zaslužijo sovražniki ljudskih pravic!

Političen pregled.

NOVO AVSTRIJSKO MINISTRSTVO.

Velike težave imajo pri sestavi novega delavskega ministrstva. Še sedaj si niso prav na jasnem, kako področje naj ima to novo ministrstvo, niti kako naj mu bo ime. Nekateri listi hočejo vedeti, da se bo imenovalo »ministrstvo za javna dela«. — Ko se bo zopet sešel državni zbor — kar se bo menda zgodilo 17. marca — bo imel priliko o tej stvari spregovoriti besedo. Če bo vse srečno šlo, bo novo ministrstvo začelo že začetkom aprila poslovati.

CESARJEVA ŠESTDESETLETNICA.

Naš vladar obhaja letos šestdesetletnico svojega vladanja. Prvotno se je mislilo, da bodo ob tej priliki prišli vsi nemški zvezni vladarji Francu Jožefu častitat na Dunaj. Ker pa cesar ne želi, da bi se vršile sijajne in velike slavnosti, mu bodo zvezni vladarji le pismeno častitali, namreč potem lastnoročnih pisem, kar se zgodi le ob najbolj izvanrednih prilikah. Pač pa bo nemški cesar osebno obiskal našega cesarja in mu častital, ko bo spomladi prišel na Dunaj. Istotako osebno princ regent Luitpold bavarski in kralj Friderik saški.

KMET IN DAVKI.

Ob tej velepomembni stvari je govoril pretečeni teden dr. Žitnik v proračunskem odseku državnega zbora. Kdo ne čuti, kako avstrijski kmet omaguje pod neznosnim bremenom raznovrstnih davkov, ki se mu nalagajo pod najrazličnejšimi imeni? Dr. Žitnik se je v imenu naše stranke, ki ima edina srce za kmeta, krepko polegnil zanj in predlagal razne izpremembe sedaj obstoječega zakonika, ki je kmetom nič manj kot krivičen. Vzemimo zemljiški davek. Ta je postal za malo in srednjo kmečko posest že neznosno breme, pod katerim zdihuje vse prebivalstvo. Zemljiški posestnik, ki plačuje 22,7 odstotkov čistega dohodka, je v primeri s kapitalisti mnogo previsoko obdani. In to tem bolj, ker mora posestnik zemljišča plačevati razne deželne, občinske, okrajne, zdravstvene in druge priklade, katere že itak visoke davke še bolj pomnože. Največja krivica se godi kmetu, ker mora plačevati davek od svojega dela, ne pa od čistega dohodka, ki ga nikjer ni. Ali ni to najsilnejši vzrok, da kmečki sinovi zapuščajo svojo domačo grudo in se selijo v Ameriko? Davki vedno rastejo, delavci so vedno dražji, dohodki pa razmeroma manjši, ker pridelki nimajo stroškom primerne cene. Tako je bilo v letih 1901—1905 prodanih 65 tisoč posestev za 70 milijonov, ročim so bila cenjena na 95 milijonov. Prodana so bila pod ceno, v izgubo zemljiškim posestnikom. Dosti je žalostno, da je na Kranjskem še enkrat toliko dolgov, kakor so vredna zemljišča.

Poslanec Žitnik je nadalje predlagal, naj se takozvani hišnorazredni davek popolnoma odpravi za one prostore, ki jih kmet ali mali obrtnik potrebuje za svoje stanovanje, svoje družine in svojih poslov. Hišnonajemninski davek pa je v Avstriji itak najvišji v celi Evropi. Posledica tega so tam cena, pri nas draga stanovanja.

Konečno izraža poslanec Žitnik še željo, naj bi se škoda vsled toče in drugih uim hitreje cenila, da dobe poškodovanci prej podporo, ki so jo v prvih mesecih pač najbolj potrebni. Dokler ne dobimo drž. zavarovalnice proti toči in drugim uimam, smo pač navezani na državno podporo, in naša dolžnost je poskrbeti, da jo poškodovanci kar najprej dobijo.

Čast poslancem Slovenske Ljudske Stranke, ki s takimi, zares kmetu v živo segaiočimi predlogi, kažejo, da porabijo vsako priliko potegniti se za zanemarjeni kmečki stan.

NESPORAZUMIENJE MED AVSTRIJO IN RUSIJO.

Mnogo se je govorilo pretečeni teden o nesporazumljenju Avstrije in Rusije glede železnic na Balkanu. Avstrija je namreč izdelala načrt balkanskih železnic, ki bi bil, če se izvrši, za te dežele največjeva pomena. Najvažnejša taka proga bi bila od Donave do Jadranskega morja. Znano je, da je ravno Balkan glede železnice na slabem; malo jih je, in kar jih je, so slabe. V primeri z drugimi deželami bi skoro lah-

ko rekli, da Balkan železnic skoro nima. Zato je namera avstrijske vlade silno važna in potrebna ne samo za balkanske narode, ampak tudi za svetovni promet. — Najnovejša poročila pa pravijo, da bo Rusija podpirala avstrijske železniške načrte zlasti progo od Donave do Jadranskega morja in zvezo Sofija-Skoplje.

ITALIJA POMNOŽI SVOJE BRODOVJE.

Poročali smo že o nameri italijanskih mornariških krogov, ki si prizadevajo izpopolniti in izboljšati italijansko mornarico. Mornariški minister Mirabello bo, kakor se poroča, v najkrajšem času zahteval od državnega zbora 260 milijonov za štiri nove ladje.

PAPEŽ ZA ZDRUŽITEV S PRAVOSLAVNO CERKVIJO.

Papež Pij X. je sprejel slovesno katoliške uniatske škofo in katoličane grško-vzhodnega obreda ob priliki proslave 15-stoletnice sv. Ivana Zlatoustu. Papež je v daljšem slovesnem nagovoru izrazil željo, da bi se vsi kristjani Vzhoda združili z rimsko cerkvijo. Spominjal se je tozadevnih korakov Leona XIII. ter povdarjal, da tudi njega navdaja srčna želja, da bi se odstranili predsodki, ki so povzročili nesrečni razkol in ki branijo, da se obedve cerkvi ne morete združiti. V Rimu se visoko spoštuje vzhodni grški obred, Bog podeli svoj blagoslov stremljenju po cerkveni uniji (združenju). Papež je nato podelil blagoslov vsem kristjanom Vzhoda.

PROTIPOLJSKA RAZLASTIVNA POSTAVA OD KOMISIJE GOSPOSKE ZBORNICE BISTVENO IZPREMENJENA.

Kar so zahtevali poslanci pruske deželne zbornice, da se razlaste vsa poljska posestva na Pruskem, gosposka zbornica ni potrdila, ampak je to protipoljsko razlastivno postavo bistveno izpremenila in s tem nekoliko zmajšala krivico, ki bi je Poljaki sicer trpeli, a popolnoma popravila je ni. Določila je, da se ne smejo razlastiti: Cerkve in pokopališča, ki pripadajo cerkvam ali verskim družbam, posestva, katerih dohodki se porabljajo za dobrodelne namene, posestva rodbinskih fidejkomisov, če kot taka obstajajo že deset let, to je namreč tista posestva, ki morajo vedno ostati last iste rodbine in se smejo prodati le z dovoljenjem države, vsa posestva, ki jih je prejel v slučaju smrti mož od žene ali žena od moža kot zakoniti dedič. Pruska gosposka zbornica je osramotila poslansko, ker njenih postav ni potrdila, a pravičnost in poštenost bi zahtevali, da se tak zakon kratkoma odkloni.

KAJ JE S CERKVENIM PREMOŽENJEM NA FRANCOSEKEM.

Na Francoskem se zanimivo razvila škandal zaradi cerkvenega premoženja, ki ga je vlada zaplenila. Tisti, ki so v imenu

države grabili cerkveno premoženje, likvidatorji, sedaj od vsega državi ne morejo pokazati skoro družega kot prazne roke, denar je izginil. V zbornici je odločena posebna komisija, ki preiskuje, kje je denar. Pravosodni minister Briand, ki je vedno razširjal novico, da ima cerkev 1000 milijonov premoženja, sedaj že priznava, da je njeno premoženje vredno le kakih 267 milijonov, ki jih pa sedaj ni več, ker so večino zapravili vladni likvidatorji, ki so si za svoje delo zaračunali nečuvne vsote. Denarni minister Caillaux je nato pojasnil, da je vlada likvidatorjem za likvidacije povrh dala 11 milijonov predjema, da pa je dobila od 267 milijonov cerkvenega premoženja in 11 milijonov predjema le toliko nazaj, da obnemoglim duhovnikom niti enega milijona ni mogla izplačati. Vse drugo so svobodomiselni advokati požrli! Tak je konec rop, zvršenega nad cerkvenim premoženjem na Francoskem, da nima država od cerkve ničesar, da je morala še iz svojega žepa šteti dobrih 10 milijonov, da je napolnila žepe judov!

VOJSKA MED RUSIJO IN TURČIJO.

Razmere med Turčijo in Rusijo so skrajno napete in vojaški krogi ne skrivajo resnost položaja. Turki imajo v Makedoniji pripravljenih 100.000 mož. Rusi očitajo Turčiji, da podpira Avstrijo in Nemčijo na Balkanu, Rusiji pa dela ovire. Ko bi ne bilo zavisti med posameznimi državami, bi Turkov že davno ne bilo več v Evropi, če bi se pa sporazumele, kako razdeliti turško ozemlje, tedaj bi izginila Turčija čez noč.

KMEČKO GIBANJE NA RUMUNSKEM.

Na Rumunskem se zopet puntajo kmetje in hočejo, da se izvede zemljiška preosnova, kot jim je bila od kralja obljubljena. Več agitatorjev so zaprli.

SPOR MED TURČIJO IN PERZIJO PORAVNAN.

Iz Carigrada se poroča, da je sultan perzijskega poslanika zelo ljubeznjivo sprejel in obenem zapovedal turškemu divizijskemu generalu Fasyli paši, da mora takoj zapustiti perzijsko ozemlje.

BAN RAUCH IN HRVAŠKA.

Banov položaj na Hrvaškem ni sličen. To priznava baron Rauch sam, ko izjavlja, da je treba mnogo časa in potrpljenja za rešitev težkega hrvaškega vprašanja. Kar se je v desetih letih zapletlo, tega ni mogoče razrešiti v dveh mesecih. Banova stranka pri prihodnjih volitvah v hrvaški sabor še ne misli nič na zmago. Sabor se bo sklical najbrž 12. marca. Volitve bodo koncem februarja.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo gredo h koncu. Glede na živino-zdravniško nadzorstvo nad živino v Srbiji se je že doseglo sporazumljenje in tako je

upati, da bo v nekaj dneh cela zadeva rešena. Upajmo, da ne v škodo našemu kmetijstvu!

MULEY HAFID ZNOREL?

Admiral Philibert poroča, da je maroški vladar Muley Hafid vsled porazov, prizadetih mu od generala d'Amade, znorel.

PO UMORU NA PORTUGALSKEM.

Pogreb umorjenega portugalskega kralja in prestolonaslednika.

Pogreb se je vršil zelo slovesno. Trupli kralja in prestolonaslednika je počastilo deset tisoč oseb. V cerkvi, kjer so se vršile pogrebne slovesnosti, je policija prišla nekega sumljivega človeka, ki je imel ponarejeno brado. Pravijo, da je nameraval izvršiti napad na sedanjega kralja. Ko se je pogreb po ulicah in cestah pomikal, se je podrla streha neke tržne hiše. Več radovednih gledalcev je bilo ranjenih. Pogrebni sprevoz se je splošno mirno izvršil; za slučaj nemira pa je bilo pripravljeno vojaštvo.

Pri pogrebu so bile zastopane vse države po posebnih odposlancih.

V vseh večjih mestih Portugalske so se vršile sožalnice za umorjenim kraljem.

Kraljevi morilci.

Trupli morilcev, ki so bili ob napadu ustreljeni, so prepeljali iz mrtvašnice na pokopališče in jih tiho pokopali. Republiška stranka je nameravala napraviti morilcem slovesen pogreb, pa je policija to namero preprečila. Pripravljene so bile obširne varnostne naredbe.

Za rodbine kraljevih morilcev je nabranih dosedaj okrog deset tisoč kron.

Policija je menda tudi odkrila, da je bil umor dogovorjen v neki kavarni, kjer se shajajo republikani in socialisti.

Nekateri celo trdijo, da se pravi morilci med narodom skrivajo in je vsled hujškanja le-teh se bati novih nemirov.

Vlada novega kralja Manuela II.

Svobodne naredbe kralja Manuela in oprostitve jetnikov ne napravlja dobrega vtisa. Pravijo, da je to samo znamenje slabosti nove vlade. Ko so spustili na svobodo nekaj političnih jetnikov, je klicala množica: Živela svoboda!

Bivši ministri, somišljeniki Franca, so sklenili podpirati novo vlado. Listi pa jako ostro pišejo proti vladi. Razburjenje med armado in mornarico traja dalje. V noči po kraljevem umoru so se menda celo vojaki med seboj bojevali. Več podčastnikov je zaprtih.

Republika bi že bila razglašena, ko bi se republikani ne bili sprli med seboj. Sedaj se je na novo osnoval republiški odbor, ki sestoji iz pet članov. Poslanec Costa pravi, da se vrše predpriprave za razglasitev republike. Nevarnost za kraljevo rodbino je torej precej velika. Obe kraljici nameravate zapustiti deželo.

Izobrazbi.

Turške vojske

Oni časi, ko je krvoločni Turek ropal po Evropi, so bili skoro najžalostnejši v zgodovini krščanskih narodov. Imajo pa na sebi tudi pečat zmagovalstva. Vsa prenapetost in sovraštvo nista mogla uničiti hrabrosti in poguma naših pradedov, ki so branili vero, dom in Evropo pred azijskimi barbari. Turške vojske pomenijo veliki kulturni boj dveh popolnoma nasprotnih verskih naziranj: krščanstva in mohamedanstva. Mohamedanstvo, ki se tako imenuje po svojem ustanovniku Mohamedu, uči vero v enega Boga, angelje, koran, t. j. mohamedansko sv. pismo, v proroke, v vstajenje mesa, poslednjo sodbo in predistinacijo (predločitev). Mohamed je namreč trdil, da je človeku že od pamti veka usojeno, ali bo zveličan ali pogubljen. Isti trenotek, ko umre v boju, bi umrl tudi doma, ali kjer bi sploh bil. Ta vera je dajala Turkom največ navdušenja za boj. Krista, posredovalca med Bogom in človeštvom, odrešenika ne poznajo bolj kot drugega proroka. Geslo jim je: La ilah il allah u Mohamed rasul Allah; Bog je eden in Mohamed je njegov prorok. Sovraštvo jim je priporočala in zapovedovala vera proti vsem drugim verskim naziranjem. Prorok je rekel: »Kakor hitro minejo sveti meseci, bojujte se proti malikovalcem (drugovercem)! Kjer jih najdete, jih ujemite, oblegajte jih, zasledujte vedno...« Pri Turkih si sme vzeti en mož po več žen. Po njih mislih ni žena namenjena za nič višjega, bitje je nižje vrste, določena za službo možu, ona ni človek; človek je le mož. To načelo, ki je ženo popolnoma usuznjilo možu, da je naredil z njo, kar je hotel, da jo je lahko zapustil in se ločil od nje, če je preveč smrčala, če je v spanju govorila, če je z zobmi zaškrpala, to načelo je rodilo mehkužnost in grozovitost, ki je terjala na milijone žrtev in uničila vsak polet.

To vero so sprejeli Turki od Arabcev v začetku sedmega stoletja. Do tedaj so verovali v več bogov. Stanovali so v tisti dobi v vznožju takojmenovanih Altajskih gor v Aziji med Kitajci in Perzijani in so bili odvisni od obeh. V začetku 13. stoletja je pa ustanovil turški glavar Osman svoje lastno kraljestvo v Zahodnji Mali Aziji, kamor so se bili Turki že davno prej preselili. Po ustanoviteljcu se Turki imenujejo tudi Osmani. Mala državnica se je krepko širila in razvijala. Bližnji Osmanovi nasledniki so si osvojili vso Malo Azijo in si izurili stalne armade 20.000 mož. Najbojevitejši so bili pešči-janičarji, ki so bili izgovjeni iz krščanskih dečkov v največje turške prenapeteže ali fanatike. V dobi slave jih je imela turška država 40.000. Konjenico so tvorili takozvani spahi, ki jih je bilo v dobi slave in moči 16.000. Pionirjev, t. j. takih, ki so delali ceste, mostove, prehode itd., je bilo pozneje 130.000. S tako dobro urejeno in številno armado so Turki lahko zmagovali in širili svojo državo proti bizantinskemu cesarstvu, ki se je

razjedalo vedno bolj. Prebivalci tega cesarstva so bili mehkužni, ponos in pogum je izginil, naučili so se kloniti lrbet in pasti lenobo. Živel so v boju z Bolgari in Srbi skoro neprestano. Ti so prodirali čez meje in širili svojo oblast. Da bi se jih otresel, je poklical bizantinski cesar Ivan Kantaluzen Turke na pomoč. Prišli so rade volje. Od tedaj niso mogli pozabiti lepih mest in krasnih dežel. Duhovniki so hodili med ljudstvo in ga hujskali, naj si osvoji krščanske dežele. Narod je slušal. Vas za vasjo, mesto za mestom je padlo v njih roke. Bizantinski cesarji se niso brigali za svoje podložnike in so si mislili, saj je še daleč do Carigrada in mestno zidovje tudi ne stoji na pesku, ampak na skali.

Leta 1357. so Turki že zasedli Galipol in Dardanele. Do Carigrada je bil samo še en korak. Turška moč se je začela širiti tudi po Evropi. Murad I. je bil zelo bojevit in je nanadel najprej Bolgare in jih premagal. Kralj mu je moral dati svojo sestro, ki jo je odpeljal v harem, t. i. oddelek v turški hiši, kjer stanujejo žene. Srbski kralj Vukašin je videl nevarnost in sklenil takoj zvezo z Bosno in Makedonijo in se krenko postavil v bran s 60.000 vojak. Toda pri Adrianopolju je bil pobit. Sultan je svoj sedež prestavil v to mesto. Odslej je padla dežela za deželo, država za državo. Šeenkrat so se združile vse jugoslovanske dežele, da se otresejo Turka. Srbski car Lazar se je postavil na čelo 200.000 mož in čakal krutega sovražnika krščanstva na Kosovem polju. Tu je bila tudi bitka na dan sv. Vida, 15. junija 1389. Vsa hrabrost ni pomagala kristlanom, Turki so jih pobili, ubit je bil car Lazar, ubit cvet plemstva. Ta bitka se šteje med najnesrečnejše zgodbe v zgodovini jugoslovanskih narodov. Umrl je pa tisti dan tudi sultan Murad.

Mladeniška organizacija.

Telovadski dan na Jesenicah.

Končujemo poročilo o tem lepem dnevu s tem, da povemo še, da se je po končani telovadbi vršil v lepi dvorani društvenega doma komers, pri katerem smo čuli mnogo lepih, navdušujočih govorov in krasno petje ondotnega zbora. Razšli smo se z zavestjo, da nam ostane ta celi dan v najlepšem spominu in z obljubo, da pridemo še med vrle jeseniške telovadce, da pridemo še k temu navdušenemu delavnemu ljudstvu, ker zna tako visoko ceniti naše in svoje delo v korist lepe domovine naše in v razširjenje ideje, ki edina vodi zmagovalno že stoletja v boj in k delu armado za armado. Iskren pozdrav, srčni na zdar Jeseniškim bratom, članicam in članom ondotnega delavskega društva! Hvala iskrena ondotnim gg. duhovnikom, ki so nas sprejeli z ljubeznijo in katerih uspehe neumornega in požrtvovalnega dela smo imeli priliko občudovati ravno ta lepi naš dan!

PISMA MLADINI.

XIII.

Prihajam do zadnje točke v delnem programu svojih pisem, do točke, kjer mi je govoriti o duševni velikosti, ki jo naj kaže vsak član telovadnih naših odsekov. Ako združujem mladenič v sebi vse lastnosti vzornega člana telovadnih naših odsekov, o katerih lastnostih sem govoril, ako ima v svojem srcu poleg hrepenenja doseči stopnjo prave značajnosti tudi ljubezen do resnice in čistosti, potem lahko rečemo o takem mladeniču, da hrepeni postati tudi velik, in sicer velik v tem smislu, da bo ves njegov značaj, vse njegovo delo in hrepenenje kot mogočno drevo med nizkim grmičevjem, da bo njegovo srce kot plamen, ki se bo dvigal višje in višje in da bo njegov razum hotel si pridobiti vedno več in več znanja in izobrazbe. Toda bratje, kaj bi bilo drevo, ako bi ne dajalo sence in ne rodilo sadu? Kaj bi bil plamen, ako ne bi razširjal svetlobe in dajal gorkote? In kaj bi pomagal še tako bogat razum, ako ne bi sipal svojega bogastva onim, ki ga nimajo? Bratje, kaj bi bil mladenič še tako vzoren, še tako plemenit in izobražen, ako ne bi hodil med svojimi tovariši in sovrstniki kot sejavec, ki seje bogato seme v rodovitno zemljo? Bil bi samo mrtev organ v živem organizmu dela in napredka. To, prijatelji, je tista točka, pri kateri govorimo lahko o pravi velikosti. O srčni velikosti, ki sprejema zato, da daje, ki kali, zato da rodi, ki raste, zato da bogati s svojim sadom in ki ljubi, zato da razširja ljubezen. Bratje, živimo v času, ki potrebuje apostolov! Apostolov resnice in ljubezni, apostolov požrtvovalnosti in dela. Ne zadostuje več burnemu našemu času apostolat klerika, temveč potrebujemo tudi apostolat lajka. In bratje, kje je lepša prilika, da vržemo mreže kot ravno v naših organizacijah? Kje je lahko bolj navdušeno in požrtvovalno delo kot ravno v naših vrstah? Ne še apostoli dela in ljubezni, temveč samo učenci smo: samo učenci, pred katerimi hodijo veliki zgledi najnesebičnejše ljubezni in najuspešnejšega dela. Sledimo jim!

Tu, bratje, Vam hočem govoriti besedo, ki me teži, dokler Vam je ne odkrijem. Beseda, ki naj zadene živo. Očitale se nam je in se nam bo gotovo še nešteto krat očitale, da smo samo privesek tiste organizacije, ki jo imenujemo nasprotniki »klerikalno«. Reklo se nam je in se nam hoče, da smo četa, ki jo obvladujejo kaplani. Že parkrat smo imeli priliko, javno povdarjati, da smo res člani in mladi delavci v katoliški organizaciji. To stoji, to pribijemo stokrat, če je treba. Prav tako pa izpovemo javno in odločno, da stojimo brez sramu in brez nevolje pod duševnim vodstvom duhovnih naših voditeljev. Z ljubeznijo in navdušenjem jim sledimo pri delu v korist in blagor naše domovine, ker vemo ceniti njihovo delo, ker vemo ceniti njihov trud in obhudejemo tisto mirno, resno, požrtvovalno delo, ki išče plačila samo v uspehih za dobro. Njih apostolat je v današnjih časih preobremenjen, zato jim

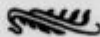
hočemo pomagati, kot pomagajo oni nam. Hočemo se združiti z njimi pri javnem delu in v tem hočemo biti veliki in doseči veliko. V notranjem, duševnem življenju pa so oni naši učitelji in vodniki brezpogojno, ker smo ravno živi organi na živem organizmu katoliške cerkve.

Ta jasnost v razmerju do požrtvovalnih naših voditeljev, ta odločnost v namerah, to navdušenje do skupnega dela — vse to venčano z prav nesebično ljubeznijo — to naj nas dela velike, to naj povzdiguje naša srca in našega duha! Na zdar!

IZ ODSEKOV.

Jesenice. Za skupno petje, kakor ga je sklenila Zvezna seja na Jesenicah, je že začel podučevati telovadce Zvezin dirigent g. Kogoj. Vsi fantje, ki imajo posluš, se ga pridno udeležujejo. Ob torkih in petkih pred telovadbo je pevska vaja. Kakor kaže, bo stvar dobro napredovala, in kar je še več: petje bo fante posameznih in vseh odsekov še bolj združilo in utrdilo. — Uniforma mika fante. Večina jo je že naročila, drugi ne bodo dolgo odlašali. Zopet nov nagib za vztrajnost! — »Čebelica« je začela poslovati. Vodi jo društveni član Ivan Torkar. Fantje! Hranite, zbirajte, nosite v »Čebelico«! Najlažje si na ta način polagoma nabere sredstev za uniformo, izlete in druge izredne potrebe.

Metlika. Tam daleč iz naše Belokrajine smo dobili dopis, v katerem se nam poroča, kako vrlo delujejo člani metliškega telovadnega odseka, v katerem je dosedaj 20 članov telovadcev. 26. pr. mes. so imeli občni zbor, na katerem so izvolili sledeči odbor: P. St. Dostal, kaplan, predsednik; Anton Lovšin, podpredsednik; Jožef Lovšin, načelnik; Jožef Vukšinič, blagajnik in tajnik. Odsek ima tudi »Čebelico«. Telovadi se v proštariji. Odsek ima sledeče telovadno orodje: kozo, vrvi za plezanje, lestvico, pripravo za skok in kolotoč. — Dragim bratom tam daleč na meji naš najiskrenejši, naš najkrepkejši: Na zdar! Ko steče nova železnica, se vidimo. Vas obiščemo!

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

(Koniec.)

10. Težka ločitev.

V naslednjih dneh je Jurij vse potrebno uredil pri domačiji. Izplačal je posle, poravnal nekaj vsakdanjih stroškov, očedil hišo in dvorišče. Vse to je storil mirno in brez žalosti. Le nekaj ga je bolelo pri srcu: žena in otrok. — Vsi ljudje so odslej z ljubeznijo in usmiljenjem govorili o Goričanu, le Cilka se ni hotela spraviti z njim v ljubezni. To je Jurija bolelo. — Toda Cilka ni smela delati po svoji volji, kajti vse, kar bi količkaj kazalo njeno ljubezen do

Jurija, ji je stric Šimen prepovedal. Celo na velikonočno nedeljo ni smela biti zraven, ko je bil Jurij zopet vsprejet v naročje svete Cerkve. O kako je tedaj Cilka hrepenela v cerkev! Jokala je, ko so ji pozneje pripovedovali ljudje, kako pobožno in izpodbudno se je obnašal Jurij pri vsprejemu. Hotela je k njemu na hrib nazaj, ali zastonj. Šimen ji je prepovedal, da bi se približala Juriju, dokler se ne zgodi, kar se mora zgoditi, namreč: dokler ne zapoje boben pri Goričanu.

Bilo je tisti večer, predno se je pričela dražba. Goričan je tedaj pisal ženi sledeče pismo:

Ljuba Cilka! Jutri bo zapel boben moji domačiji. Ne morem biti zraven, preveč bi me bolelo. Vsa pooblastila sem izročil Majavcu iz vasi. Danes odidem proti gorenjski strani in se ne vrnem najbrže nikoli več. Predno odidem, naj ti zapišem par besedi v slovo. Saj so to morebiti zadnje besede, ki ti jih pišem. Nič te ne prosim, da bi se zopet združila z menoj, posebno zdaj ne, ko sem postal berač. Tudi sem ti v življenju že prizadel toliko križev in težav, da nisem več tebe vreden. Nekaj pa te vseeno prosim. Cilka, odpusti mi! Glej, tudi naš Gospod in Bog mi je odpustil, ko sem ga prosil. Cilka! Spomni se me včasih v življenju! In še nekaj te prosim. Ne povej mojemu otroku, Janezku, vsega hudega in pregrešnega, kar sem storil na svetu, da ne bo začel sovražiti svojega hudobnega očeta v tujini. Pošiljam ti podobo Naše ljube Gospe in najino poročno podobo. Shrani ju! Tvojo fotografijo sem si vzel s seboj v spomin! Prosim te, podari mi jo! — Zdaj pa, ljuba Cilka — z Bogom! Še enkrat se ti zahvalim za vso ljubezen in vse dobrote, ki si mi jih delila v življenju. Cilka! Svoj živi dan te ne bom pozabil! Ako mi imaš kaj povedati, pojdi h gospodu župniku, on ve, kje prebivam... Poljubi zame mojega otroka in pozdravi svoje ljudi. Moj Bog, kako mi je hudo! Z Bogom, Cilka! Tvoj žalujoči soprog Jurij.

Potem ko je Goričan napisal to pismo, je hodil še dolgo po svoji hiši, kakor bi hotel od vsakega kota vzeti slovo. Ko pa se je zvečerilo, je odšel z doma. Vroče solze so mu tekale po licih.

Drugi dan je bila dražba. Živahno je bilo pri Goričanu, ko je mladi Rožlin kupil za sestro Cilko lepo posestvo. Cena je bila visoka, kajti luteranska kunca dr. Kilbert in pastor Liške nista hotela odnehati pri dražbi. Tako so se pokrili vsi dolgov in preostalo je še vedno 400 goldinarjev. — Luteranska gospoda sta za vedno odšla iz doline.

11. Sreča in vera.

Cilka, nova posestnica Goričanove domačije, je šla tisti večer po dražbi zelo potrta k gospodu župniku. Dolgo je ostala v župnišču. Ko se je vračala, so se ji svetile oči v veselju in sreči.

Čez teden dni se je že preselila na hrib — in čudno, dobila je k sebi vse prejšnje posle z zvestim velikim hlapcem Jernejem na čelu. Pričelo se je veselo gospodarstvo. Vse so počedili in popravili no hiši in dvoru. Prazni hlev je bil kmalu napolnjen z najlepšo živino, v svislih je dišala mlada klaja in vrt za hišo je bil zasažen z novimi cveticami. Nad hišna vrata je dala nova gospodarica zopet vzditi podobno Matere Božje z lepim napisom:

Nobenih težav in nadlog nam ni mar,
Marija nad vrati nas čuva vsekdar.

Tudi v spalnici je Cilka uredila vse tako, kakor je bilo pred dvema leti. Poročno podobo je postavila na isto mesto, kjer je prej visela, podobe svetnikov in svetnic je obrisala prahu, da so se bliščale v stari lepoti. In ko je vse tako uredila, je šla zopet k župniku doli v vas. Stari gospod je še tisti dan napisal pismo, ki je bilo naslovljeno daleč gori na gorenjsko stran.

Na gorenjski strani v vasi T . . . je preživel med tem Jurij zelo žalostne čase. Kot drvar si je služil svoj pičli kruh. O svojem domu ni slišal še ničesar. Prve dneve po odhodu je za gotovo upal, da mu bo Cilka kaj odgovorila, toda zaman. Čakal je pisma dan za dnem. Nekega večera pa je vendarle prišlo od župnika, pisano tako-le:

»Ljubi Jurij! Pridi hitro domov, čaka te nekaj važnega. — S pozdravom — župnik.«

Domov! Kako je vleklo Jurija, da še enkrat vidi svojo vas, svojo hišo, morebiti tudi svojo — Cilko. Toda sram ga je bilo, ker je postal ubog delavec — berač. Zato je sklenil, da pride šele drugi dan pozno na večer v domovino, ko ga ne bodo videli ljudje. Res je storil tako. V mraku je iskal župnišče. Toda stari župnik je bil že v postelji in nobeno okno ni bilo razsvetljeno. Ni si upal starega gospoda buditi iz spanja. Na prostem pa tudi ni mogel prenočevati. Zato je sklenil, da zleze kam na svisli in počaka jutra.

Toda neka čudna želja ga je vlekla gori k Goričanu. Ko bi se podvizal, bi morebiti še imeli luč in lahko bi videl, kdo zdaj prebiva tam gori.

Stopil je urnih korakov po pobočju proti svoji nekdanji domačiji. Ko je bil že blizu, je opazil luč v hiši. Po prstih se je splazil okrog hiše prav do prvega okna pri izbi. Previdno je pogledal skozi okno in vztrepetal. — Komaj je verjel svojim očem. — Vsi prejšnji posli so sedeli okrog mize, ob oglu pa je čepela njegova ljubljena žena Cilka in se igrala s kodri malega Janezka, ki je ležal na klopi, z glavo v materinem naročju. — Ali je resnica, ali so sanje? je premišljal Jurij. — Naenkrat je vstala Cilka pokonci. Jurij je umaknil glavo in zbežal par korakov od hiše. V izbi je ugasnila luč in zasvetilo se je v zgornjih oknih. To pa je trajalo le nekaj minut in kmalu je potemnela vsa prednja stran hiše.

Spalnica je bila na zadnji strani hiše v pritličju. — Jurij se je splazil okrog oglov in je pogledal proti spalnici. Cilka je imela še luč.

Juriju se je skoraj zavrtilo v glavi. Ko bi se še enkrat približal k njej in bi ga ona pahnila od sebe, potem je za vedno zapečatenjena njegova nesreča. Zato se ni upal potrkati na okno. Sedel je na zeleno rušo kraj zidu in si položil glavo v vroče dlani. Dolgo je sedel tako.

Ko je zopet dvignil glavo, je Cilka še vedno imela luč. Jurija je stresla mrzlica. Skoraj nezavestno je skočil k oknu in gledal, kaj se godi v spalnici. Cilka je klečala pred podobo Križanega in molila. Jurij potrkava prav lahno. Cilka se približa oknu. Jurij zakliče proseče:

»Cilka, bodi dobra! Odpri nekoliko!«

Spoznala ga je in odprla tako hitro, da so zažvenketale vse šipe. Jurij dé s tresočim glasom:

»Cilka, ljuba Cilka, bodi tako dobra in reci mi odkrito, da mi vse odpustiš. Potem pojdem z veseljem nazaj, od koder sem prišel in nikdar več te ne bom nadlegoval.«

Cilka pa je že prišla moža za roko in rekla prisrčno in mehko:

»O Jurij, ljubi Jurij — da te zopet imam! Nikdar več se ne bova ločila, kajne, nikdar več? Vse bodi odpuščeno tisočkrat in pozabljeno na veke!«

In tekla mu je hitro odpirat vrata. Ko sta zopet stopila v spalnico, ji je pal Jurij okrog vratu in rekel tiho:

»Cilka, nisem vreden, da si tako dobra z menoj — ne, tega nisem vreden.«

Ona pa ga je potegnila k mizi, kjer sta sedla drug k drugemu in si pripovedovala toliko, o toliko. Marsikaj se je razjasnilo med njima. Jurij je v nemirnih besedah pripovedoval svoje notranje boje in svojo končno zmago:

»Ne morem ti povedati, Cilka,« tako je končal, »kako brezmejno nesrečen in obupan sem bil, ko sem tako lahkomišljeno vrgel od sebe zaklad svete vere. — Zdaj pa sem tako srečen, kakor še nikdar v življenju — bolj srečen, kakor na dan najine poroke! . . . Tudi to ti moram še reči: Ko bi imel nocoj samo tebe, pa bi ne imel svoje vere — tvoje vere — potem bi najina sreča bila prazna in ničeva . . . O Cilka, dobro sem spoznal resnico, da brez vere ni sreče!«

Cilka je jokala. Jurij se med tem približa Janezkovi postelji in poljubi spečega sinčka na rdeče ustnice. Čez nekaj časa stopi Cilka k možu in mu šepne tiho in prisrčno:

»Jurij, moliva večerno molitev! Moli naprej!«

Jurij dé nato s prosečim glasom:

»Cilka, bodi tako dobra, moli ti naprej!«

In ona moli tiho in mehko:

Jezus moj, jaz spavat grem nocoj,
angeljev deset naj čuva nad menoj:
dva ob vzglavju mojem,
dva ob vznožju mojem,
dva naj me odejeta,
dva naj me vzbudita,
dva naj mi pokažeta
pot do paradiža. —

Jezus Kristus, veliki Trpin,
ti Zveličar moj in božji Sin,
v svoje svete rane me zakleni,
lahko spavati bo meni.

Ti Marija, plašč deviški razprostri
kakor streho vrhu naju,
k nama svete upri oči,
čuvaj naju, čuvaj naju!

Dve leti je preteklo od tedaj. Kdor zdaj pride k Goričanu, že oddaleč spozna, da biva tukaj dober gospodar. Vse je v najlepšem redu — vrt in hiša in dvor. — Jurij je sam zraven pri vsakem delu; povsod ima oči, povsod pomaga, kjer treba.

Novo vilo je stric Šimen zase pridržal. Spremenil jo je v sirotišnico, kjer najdejo ubožci cele soseske pomoč v potrebi. Luteranci pa se ne prikažejo več pri Goričanu.

Cilka in Jurij sta — ena duša, eno srce. Njuno sedanje življenje bi lahko opisali z besedami: Sreča in vera — —

V Lurd!

Morda bi sodil predobro, če bi mislil, da se po velikih mestih drugih držav nikoli ne dogajajo taki slučaji, a gotovo je, da je to v Italiji nekaj toliko bolj navadnega, čim bolj gremo proti jugu, tako da vladajo na otoku Siciliji, ki je najjužnejši del laškega kraljestva, take škandalozne razmere v družabnem in političnem življenju, da se vpraša človek z grozo in čudom, jeli to mogoče še v dvajsetem stoletju. In to v prosvitljeni, svobodomiselni Italiji, kjer imajo vladno v rokah sami človekoljubni framasoni in napredni, za blagor ljudstva nad vse vneti liberalni svobodomislci! To je bilo vpitja in slavlja leta 1870. po Italiji, ko so oropali Lahi papežu njegovo državo, zasedli piemonteški vojak Rim ter tako ustvarili toliko hvalisano »združeno Italijo«. Po celem svetu se je oznanjalo, da bo zdaj konec rimskega suženjstva in katoliškega mračnjaštva, da bodo napočili drugi časi, boljši, zlati časi. Tako so sanjali in prerokovali svobodomislci leta 1870.

Leta 1895. je obhajala združena Italija svojo petindvajsetletnico. Veliko se je pisalo in govorilo o onih slavnih dnevih, ko so preganjali iz Rima mračnjaštvo in srednjeveško nazadnjaštvo. Ko pa je navdušenje za hip poleglo, tedaj so se čuli v tišini redki, neprijetni glasovi — klici, kakor oni, kateri se slišijo ponoči z ulice, stokanje ranjencev, hropenje umirajočih, jokanje kakor onih, o katerih govori prerok: »Mali otroci jokajo po kruhu, a ni nikogar, ki bi jim ga lomil.«

Kajti pod združeno Italijo je stokalo italijansko ljudstvo, katerega skrbi in bremena so postala petindvajsetkrat težja kot prej.

Saj je prišlo vse drugače, kot so pevali napredni pesniki. Na tisoče mladih Italijanov je izgubilo svoje življenje v nepoštenem in brezkoristnem boju proti kralju abesinskem in vsako leto je zapustilo do

350.000 najboljših in najmočnejših mož svojo domovino, ker jih ta ni mogla več preživeti.*) V 25 letih so narastli italijanski skupni dolgovi na 3700 milijonov lir in da morejo plačevati obresti, so obdavčili vse, kar so le mogli: konja, kravo, tele, psa itd., vozne listke, izložbena okna, da celo cene, ki so bile zapisane v izložbah; za kilo soli, ki ni več vredna kot dva vinarja, zahteva italijanska vlada 35 vinarjev.

A to še ni najhuje. Poleg te velike gospodarske bede se dogajajo pri državnih oblasteh leto za letom goljufije in škandali, ki ne stoje povsem v soglasju z napredno, prosvitljeno Italijo. Prvi italijanski minister, veliki svobodomislec in naprednjak Crispi je plačeval iz državne blagajne, katero vzdržuje in plačuje ubogo ljudstvo, desetisoče in zopet desetisoče za obleke svoje žene in vlada ga za to ni prijela. In kakor pišejo laški listi, sedi v italijanski zbornici mnogo poslancev, ki so jih volili njihovi upniki samo zato, da jim bodo ti gospodje zastopniki italijanskega ljudstva vsaj gotovo vrnili posojeni denar — iz državne blagajne. Ko je bila leta 1894. Messina vsled potresa skoro popolnoma razdejana, se je nabralo po vsej Italiji na stotisoče denarja za bedne ponesrečence; a ti niso dobili niti enega vinarja. Vse je izginilo po svobodomiselnih, človekoljubnih, brezverskih žepih. Tožiti jih seveda ni smel in mogel nikdo, ker bi jih gotovo porotniki oprostili in če bi jih ne, bi se sodniki z vso pravico bali maščevanja. Vsa moč je v rokah združenih, organiziranih ničvrednežev, ki vodijo vse javne zadeve. To je tista zloznana mafija, s katero mora živeti

*) V zadnjih letih se je to število skoraj podvojilo.

človek v najlepšem sporazumu, če hoče živeti tudi v miru. Če te kdo preganja, obrni se na mafijo in ta ti jamči življenje in svobodo. Če ti je kaj ukraden, tedaj išče in preiskuje oblast zdaj tu zdaj tam, pa skoro nikoli se ji »neče posrečiti« prijeti tatu. Obrni se pa na kakega člana dične mafije, in kmalu boš zopet imel ukradeni stvar, da, pošlje ti celo tatu v hišo, da se ti opraviči in ti obljubi, da ti ne stori nikdar več kaj takega, zato ker si »njihov« prijatelj. Tako mafija podpira politično oblast, ta pa mafijo, da lahko skupaj kradeta iz državne blagajne in složno izsesavata ubogo sestradano ljudstvo.

Tako bi se naštel še marsikaj lepega od italijanske vlade do najnovejših velikih goljufij bivšega ministra Nasija, katerega se tudi sodniki bojijo, ker sami menda niso čisto nič boljši. Seveda je množica navdušena za Nasijo in mu kot svojemu poslancu izreka popolno zaupanje.

Res da ni bilo v prejšnjih časih v cerkveni državi vse zlato. A vendar hrepnijo v Italijo nazaj po onih dnevih, ko je papeški kraljevi namestnik Perugie, Joahim Pecci, poznejši papež Leon XIII., vstal jutraj zgodaj ter šel s služabnikom in tehtnico po trgu in morda presenečil kakega peka, ki ni prodajal kruha po čisto pravični teži. Željno in otožno gleda italijansko ljudstvo nazaj v pretekle čase, še predno je bila Italija »osvojenjena«, ko vsaj stradati ni bilo treba, ki je domovina z lahkoto preživela svoje sinove in ni bil nikdo prisiljen vsled pomanjkanja bežati v tujino, ko se je razdajal denar za slavnosti, na katerih se je moglo ljudstvo razveseljati, ne pa za armado, mornarico in obresti ogromnih državnih dolgov.

Take žalostne razmere v združenji Italiji niso slavlje svobodne misli, napredka, blagostanja, to je res slavlje — satana. Kajti ko je ob času, ko je prenehal biti Rim papeško mesto in se razglasil kot glavno mesto združene osvobodene Italije, zapel največji svobodomiselní pesnik Giosuè Carducci, slavospev satanu:

»Hai vinto, o Satana!«

»Zmagal si, o satan!«

tedaj gotovo ni slutil, da se bodo njegove besede uresničile na tako žalosten način, kot so se.*)

Sicer je res, da to ne velja toliko in v taki meri za gorenjo Italijo, kjer so še katoličani, a slab zgled južnih bratov mnogokrat ne vpliva najboljšo na severne.

Genova je v tem oziru v primeri z drugimi mesti še precej dobra. Prebivalstvo, katerega je do 250.000, je povečini katoliško, druga stranka je socialistična, kake tretje struje ni v mestu. Da so Genovčani zelo živahni ljudje, to izvira iz njihove narave, da so tudi nezanesljivi, kakor jim to očita nek pisatelj iz leta 1848, ne vem, ker nisem imel prilike veliko z njimi občevati. Katoličani sami so zelo vneti, vsako noč moli več sto mož molitveno uro, imajo mnogo dobredelnih zavodov in samostanov, kar se spozna že iz tega, da srečaš na cesti vedno kakega duhovnika v talarju in v nizkem klobuku s širokimi kraji ali kako redovnico.

*) Vsi ti podatki so prosto vzeti po Jörgensenu: Rimski mozaik.

Razgled po domovini.

Deželnozborske volitve v kranskih mestih. V mestu Idrija kandidira S. L. S. gosp. Mihaela Arkota, ondotnega dekana. — V mestih Kamnik, Radovljica, Tržič kandidira samostojni kandidat gosp. Oton pl. Detela, okrajni glavar v Radovljici. — V notranjskih mestih Postojna, Lož, Vrhnika kandidira gosp. Fran Verbič, posestnik na Vrhniki. — V Kranju in Loki gosp. Tomaž Pavšlar, posestnik valjčnega mlina v Kranju. — Slovenska Ljudska Stranka je sklenila podpirati te samostojne kandidature po mestih.

Deželnozborski kandidati S. L. S. so imeli preteklo nedeljo po raznih krajih jako dobro obiskane shode. V Laščah so naši pristaši onemogočili shod »neodvisnemu« gospodu Rusu. — V Ljubljani sta se v soboto, 15. t. m., predstavila volivcem samostojna kandidata dr. Gregorič in dr. Ravnihar. V nedeljo sta imela shod liberalca dr. Tavčar in dr. Triller.

S Koroškega. Nemški liberalni listi so raztrosili glas, da je v občinski blagajni v Št. Jakobu v Rožu veliko primanjkljaja in da ga je pokrila šentjakobska posojilnica. Te vesti so popolnoma izmišljene. — Pri občinskih volitvah v Svetni vesi so zmagali v vseh treh razredih Slovenci. — Na Vrbskem jezeru se je pri drsanju udril led 31 let staremu brivskemu pomočniku Safetsbergerju, ki je takoj utonil.

+ Osebnosti. G. Jakob Legvart je imenovan za mlekarkega konzulenta na Kranjskem in je prideljen c. kr. deželni vladi. — V pokoj je šel dosedanji načelnik železniške postaje v Postojni gosp. Jan. Smolič. Na njegovo mesto je prišel gosp. Franc Cvek.

Socialni kurz je napravila štajerska slovenska krščansko-socialna zveza pretekli teden v Slovenjem Gradcu. Navzočih je bilo nad 200 udeležencev, med njimi tudi nekaj gostov s Koroškega. Namen tečaja je v jedrnatem nagovoru pojasnil državni poslanec dr. Korošec. — Tečaj je izborno uspel. Kajpada so zabavljali liberalni listi na vse pretege ter psovali udeležence.

Na Rovih priredi v nedeljo, dne 23. t. m. »Kat. slov. izobraževalno društvo« predpušno veselico, pri kateri se vprizori burka »Lumpacij Vagabund«. Po igri prista zabava s petjem in tamburanjem v dvorani. Začetek ob 1/4. uri popoldne.

Zaupni shod S. L. S. se je vršil ob veliki udeležbi najboljših mož naše dežele 10. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Brez posebne agitacije je došlo na shod do tisoč zaupnikov. Za predsednika shoda je bil izvoljen državni poslanec in komercialni svetnik Povše. Za podpredsednika duhovni svetov-

valec in župnik v Tržiču č. g. Franc Špendal ter g. župan Mihelčič iz Belokrajne; za tajnika g. župan Stanonik iz Horjulja. Prvi je govoril dični voditelj S. L. S., dr. Iv. Šusteršič o političnem položaju, za njim stolni vikar dr. Evgen Lampe o nalogah, ki čakajo novi deželni zbor. Po tem govoru je poročal dr. Šusteršič o kandidaturah za deželni zbor, kakor smo jih priobčili v zadnji številki »Domoljuba«. Poln navdušenja so se razšli zaupniki v svesti si, da bo 21. februar, ko bodo naši naročniki dobili list v roke, dan sijajne zmage S. L. S. in dan popolnega poraza liberalizma na kmetih. — Natančni izid volitev prinese prihodnja številka »Domoljuba«.

Mož v ognju. V soboto, dne 1. februarja, je šel Jože Erjavec, posestnik v Jastrebcih na Štajerskem, v Središče, nakupil tam raznih stvari in povrh še eno in pol kile smodnika. Navlekel se je malo žganja in si kupil cigarete. V hrastju pri Steničaku pa je najbrž stresel ogenj od cigarete v smodnik, katerega je nosil v roki. Smodnik se je užgal in Erjavec je bil hipoma v plamenu. Slek se je in sezul ter se tako ubranil večji nesreči. Vendar pa je tako opečen, da se je komaj privlekel do bližnje hiše, odkoder so ga spravili na dom, kjer se sedaj bori s smrtjo.

Prijatelj ustrelil prijatelja. Šestošolec na hrvaški gimnaziji na Reki, Jožef Sklijan, je v

soli kazal svojemu součencu Viktorju Baretiču revolver. Neki drugi dijak je prijel Sklijana od zadaj za roko, vsled česar se je revolver izprožil in krogla je predrila Baretiču skozi oko v možgane. Baretič je bil takoj mrtev. Ko je Sklijan to videl, je tekel na stranišče in si pognal kroglo v prsi. Sklijan je smrtno-nevarno ranjen.

Na razna vprašanja odgovarjamo, da se dobiva lurska voda odslej pri g. dr. Jeršetu, stolnem vikarju v Ljubljani. Semeniške ulice številka 2.

Podporno društvo organistov je imelo 13. t. m. v »Unionu« v Ljubljani ustanovni občni zbor. Sklenilo se je ustanoviti samostojno društvo glasbenikov in pevovodij brez cerkvenikov. Shod je pozdravil č. g. kanonik dr. Karlin kot predsednik cecilijanskega društva ter dr. Lampe. V odbor so izvoljeni na predlog gospoda Hladnika sledeči gg.: predsednik Ivan Rus, Fr. Bernik, benefic., Goričica; Iv. Bole, org.; Davorin Cvenk, org.; Fr. Ferjančič, podraavn. semeniščar; Josip Heybal, org.; Vojteh Hybašek, kaplan; Tomaž Holmar, org.; pater Jeronim Knoblehar, frančiškan; Škaur; Franc Lukman, org.; Iv. Papler, org.; Jakob Savinšek, org.; Josip Sicherl, org.; M. Vurnik, org.

V Kočevju in Ribnici kandidira za deželni zbor g. dr. Ferdinand Eger, odvetnik v Ljubljani. Ta mož je pred leti odpadel od katoliške cerkve in pristopil k protestantom. Zato je menda postal voditelj liberalnih Nemcev.

V Radečah je pri mesarju Kukec ukradel socialni demokrat Zupančič lepo pleče, za to je moral tri dni ričeti jesti.

V Slovenjem Gradcu je umrl dne 13. t. m. v pokojni župnik č. g. Jožef Sovič, rodom iz St. Ilja pri Turjaku. Pet let je živel v okrajni bolnišnici v Slovenjem Gradcu, kjer je bil voditelj usmiljenim sestram in ljubezniv tolažnik in prijatelj bolnikom. Naj počiva v miru!

Novi grobovi. Umrl je 10. t. m. gospod Peter Majdič, veleposestnik in lastnik valičnega mlina v Zgornjih Jaršah, star 85 let. Bil je raniki veren katoličan, velik dobrotnik katoliških naprav, ubožcev in sploh domačega okraja. Zadnja leta je na svoje stroške sezidal šolo v Jaršah. Bil je plemenit značaj in ljubljene ljudstva, kar je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo do 2.000 oseb. — V Ljubljani je umrl 10. t. m. g. Frančišek Raketi, šolski ravnatelj v pokoku in imejitelj zlatega križca za zasluge. — Tu je umrla 11. t. m. gospa Marija Luser, rojena Rohrman, mati bivšega frančiškanskega provincijala patra Konstantina. Stara je bila 90 let. — Naj počiva v miru!

Imenovanje. Cesar je imenoval kanonika metropolitanskega kapitlja v Gorici Ivana Wolfa školastikom istega kapitlja.

Iz ljubljanske škofije. Č. g. Anton Koritnik, učitelj na knezoškofijski gimnaziji v St. Vidu, je imenovan stalnim učiteljem z naslovom profesor. — Pravico javnosti je dobil III. razred knezoškofijske gimnazije v St. Vidu. — Shod dekanov se bo vršil v sredo po beli nedelji, dne 29. aprila v škofijski palači. — Kanonična vizitacija in birmanje bo v letu 1908. po sledečem redu: Ig 26. aprila, Golo 27. aprila, Dobrova 10. majnika. Vizitacija v cerkvah in šolah ljubljanskih o času, ki se bo pravočasna naznanil, Žužemberk 3. majnika, Hinje 4. majnika, Ambrus 5. majnika, Zagradec 6. majnika, Sela 7. majnika, Dobriče 31. majnika, Ajdovec 1. junija, Novo mesto 19. do 21. junija, Sempeter 18. in 19. junija, Šmarjeta 20. junija, Bela Cerkev 21. junija, Brusnice 22. junija, Stopiče 23. junija, Podgrad 24. junija, Šmihel 25. in 26. junija (posvečenje novega oltarja), Vavta vas 27. junija, Poljanica 28. junija,

Črmošnjice 29. in 30. junija, Soteska 31. junija, Toplice 1. in 2. avgusta, Prečina 3. avgusta, Mirna Peč 4. avgusta, Leskovec 6. septembra, Raka 7. septembra, St. Jernej 8. septembra. — Posvečevanje novih cerkva se bo vršilo na Viču 14. junija, v Javorju v dekaniji Šmarje 16. avgusta, v Sv. Križu pri Kostanjevici 20. septembra.

Obrtniška obrambena zveza je imela 9. t. m. občni zbor. G. tajnik Kregar je poročal o delovanju zveze, omenjal je ustanovitev obrtne kreditne zadruge, ki je v šestih tednih imela prometa nad 32.000 kron. — Razvila se je živahna debata, v katero je poseglo več gg. obrtnikov. Sklenila se je resolucija, ki opozarja deželne in državne poslance na razliko med užitino od mesa in vina v mestu in na kmetih, dočim je cena na drobno prodanega vina povsod ista, ter jih prosi posredovanja na pristojnem mestu.

V Ljubljani kandidirata proti dr. Tavčarju in dr. Trillerju kot neodvisna kandidata gosp. dr. Vinko Gregorič, primarij v deželni bolnišnici ljubljanski, in odvetnik dr. Vladimir Ravnihar, ki je načelnik nove gospodarske stranke.

Smrtna kosa. V nedeljo, 9. t. m. je umrl v Mirnu naš vrli Jožef Cotič, predsednik »Katoliškega delavskega društva«. Bil je to eden onih mož v naših vrstah, ki so orali ledino krščansko-socialne organizacije, kateri je posvetil vse svoje moči do zadnjega. Lepi pogreb je pričal, da se njegovi tovariši in pa tudi naša organizacija zavedajo, kaj jim je bil Jožef Cotič. Pogreba se je udeležilo zastopstvo »Slovenske krščansko-socialne zveze« v Ljubljani z zastavo, zastopstvo »Slovenske krščansko-socialne zveze« in delavskega društva v Gorici in pa velika množica njegovih delavskih tovarišev. Po nekaterih tovarnah in delavnicah je ta čas počivalo delo. Skoro polnoštevilno se je udeležilo pogreba »Kat. delavsko društvo« v Mirnu z zastavo in pevski zbor, ki je lepo prepeval žalostinke pred hišo žalosti, pel med mašo v cerkvi in na grobu. Po slovesni sv. maši, ki jo je daroval č. g. kurat Abram, je imel ginljiv govor č. g. župnik Rojec. Na grobu pa se je poslovil v ginljivih besedah od rajnika zastopnik ljubljanske »Zveze« g. Jakopič. Nobeno oko ni ostalo suho. — Dragemu pokojniku kliče mo: Lahka Ti zemljica! Uživaj plačilo za svoje delo in trud gori pri Onem, čegar naukov si se vedno držal kot kremenit značaj. Tvoj lep vzgled naj bo v bodrilo nam! Žalujoci družini pa naj ljubi Bog dá svojo tolažbo!

Katoliško izobraževalno društvo v Radovljici priredi v nedeljo, 23. svečana 1908. veselico z lepim vspehom v hotelu »Bastli«.

Odmev iz Afrike, ilustriran mesečnik v prosep afriških misijonov in v oproščenje zamorskih sužnjev. Stane za celo leto 1 K 50 v. Naroča se pod naslovom: Družba sv. Petra Klaverja, Trst, via del Ronco 6. — Oddajalnica družbe sv. Petra Klaverja: Ljubljana, Frančiškanske ulice 8, I. nadstr. Ljubljanski naročniki lahko dobivajo list v zakristiji cerkve presv. Srca Jezusovega, kjer se sprejemajo tudi novi naročniki. Darovi se lahko pošiljajo tudi naravnost glavni voditeljici Klaverjeve družbe, gospej grofici M. Tereziji Ledóchowskij, Rim, via dell' Olmata, 16. — Vsebinske številke meseca svečana: Naloga katoliških žen v apostolskem delovanju. (Priobčil nekdanji misijonar v Afriki.) — Katehisti in njih pomen. (Pismo preč. O. Dopplerja, družbe Sv. Duha.) — Misijonski dopisi: Apostolski vikarijat Nyassa. (Družba belih očetov, J. Dupont, apostolski vikar.) — Kapska naselbina, južna Afrika. (Samostan Marija Pomagaj, Sestra M. Neža Vordermayer. O. S. D.) — Ča-

sopis družbe sv. Petra Klaverja: Rim, Solnograd, Dunajska podružnica in podružnica v Monakovem. — Slike: O. Doppler C. S. Sp. in katehisti Mario, Jožef in Henrik Bembo. Cerkev in bogoslovna Dominikanka v Woodland at the Perie, Kap-Kolonije. — Ta list prav toplo priporočamo, zlasti, ker je s tem združeno tudi jako dobro delo.

Mlekarsko šolo (petmesečen tečaj) otvori c. kr. kmetijska družba kranjska s pomočjo države in deželne podpore in vsled priporočila mlekarske zadruge na Vrhniki, dne 1. aprila na Vrhniki. Pouk na šoli bo trajal od 1. aprila do konca avgusta t. l. Šola bo teoretično-praktična ter se bo poleg spoznavanja, preiskovanja in ravnanja z mlekom poučevalo o izdelovanju presnega masla in sira. Nadalje se bo vršil tudi pouk o mlekarski kemiji in bakteriologiji ter se bo poučevalo o oskrbovanju in krmljenju molzne živine, o kužnih boleznih, o mlekarskem knjigovodstvu in računstvu ter o mlekarskem združništvu. — Pri praktičnem pouku se bo oziralo na vse načine ravnanja z mlekom in poleg tega tudi na oskrbovanje mlekarskih strojev in tudi parnih kotlov. — V mlekarsko šolo, kjer bo pouk brezplačen, se sprejme 12 učencev, ki bodo imeli brezplačno stanovanje. Za hrano bo moral vsak udeleženec sam skrbeti. Nekaterim nepremožnim kranjskim učencem bo mogoče dati podpore iz državnega, oziroma deželnega prispevka. Sprejemajo se tudi učenci, ki si sami poskrbe za hrano in stanovanje. — Prošnje za sprejem je poslalo do 15. marca t. l. na podpisani odbor. Prošnjam je priložiti pričalo o ljudskošolski izobrazbi in zdravniška pričala o popolnem zdravju. Prednost za sprejem imajo tisti, ki so že v kaki mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarske zadruge. Po končanem pouku v šoli se morajo učenci podvreči izpitu ter dobe o njem pričalo, ki jih usposobi za voditelje mlekaren. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, 15. februarja 1908.

Nesreča se je zgodila dne 6. t. m. v Tunjicah v gozdu pri sekanju smrek. Ena je zdrsnila po bregu in je tako nesrečno zadela Jakoba Jamšek-a, da je v par minutah umrl. To je bil vzgleden mladenič in cerkveni pevec pred odhodom v vojaške. Jeseni je doslužil tretnjo vojaško službo, sedaj ga je pa zadela ta nesreča!

Iz Kozjan pri Podgradu v Istri. Naša vas se je začela tudi zavedati iz spanja, sedaj priroma v našo vas že devet katoliških slovenskih listov, seveda se to vidi malo. Toda v naši vasi ni ne šole, ne nobenega izobraževalnega društva; pred desetimi leti jih ni bilo pet, ki bi znali pisati in čitati. Toda sedaj je vse drugače; sedaj se jih v celi vasi ne dobi več petnajst, ki bi tega ne znali. Lep napredek! — Delamo že več ko štiri leta cesto, katere smo zelo potrebni, in to delamo največ pozimi. Toda letos, ko je tako lepa zima in bi lahko delali, se pa nobeden nič ne zmeni. Ko bo prišla spomlad in bo dosti drugega dela, takrat nas bodo pa silili. Ljudje bi imeli veselje do dela, ko bi se razdelilo tistih 1000 K med potrebne delavce, katere smo jeseni dobili v podporo. Nam se zdi, da bi se dobra stvar bolj pospešila, ako se denar v ta namen porabi, kakor pa če leži v hranilnici. Ali ne, gospod župan?

V škofovih zavodih sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano so končali prvi tečaj v soboto, 15. t. m. Med 163 učenci jih je dobilo 50 prvi red z odliko, 102 prvi red in 11 drugi red.

Umrl je v Trziču odnotni lekarnar Eggenberger. Pokopali so ga v rodbinsko rakev pri sv. Krištofu v Ljubljani.

Castno svetlino za 40letno zvesto službo-vanje je dobil gotovo vsem romarjem znani cerkvenik in Brezjan, g. Jožef Tavcar. Zelimu mu se mnogo let!

Kuonik pri Sv. Ani nad Tržičem, katerega so bili pred nekaj leti opustili, namerava baron Borna zopet otvoriti. Prišlo bo baje 300 rudokopov.

Retdesetletnica lurskega prikazovanja se je pričela z velikimi slavnostmi 11. t. m. v Lurdu. Na vse zgodaj je ta dan klesalo pred votlino do 20.000 romarjev. 'Slovesno sv. maso je imel nadškof iz Tulusa, pridigoval je tarbski skot, cegar skoni Lurd pripada. Romarji so burno pozdravljali kardinala, ki je prisel kot odposlanec sv. očeta k slavnostim. — Dan na dan prihajajo romarji v Lurd. Naročnik našega lista, g. J. M., ki služi za ne-kaj let v Parizu, nam poroča, da je bil ne-davno samo iz Pariza 15 viakov v Lurdu. G. J. M. je bil sam priča nekaterih čudežnih ozdravljenj. Med drugimi je nedavno spre-gledal nek slepi prodajalec časopisov, od ka-terega je nas poročevalec kupil še večkrat časopise. G. J. M. nam je obljubil o prihod-nanj pisati o teh čudovitih dogodkih, ki jih je videl na svoje oči.

Iz Drenovcev v Slavoniji nam poroča na-ročnik našega lista o hladnem mrazu, ki vlada dol. Pise nam tudi o lepi navadi, ki jo imajo ondodni katolci, ki prihajajo ob nedeljan in praznikni zgodaj v cerkev ter glasno zmolijo vse tri dele sv. rožnega venca.

Za katolsko časopisje. Nadškof v Tulusu je izdal krasen pasturski list, v katerem pri-po-roča vernikom, naj razširjajo katoliško časopisje. Svoje pismo konča z besedami, katere so govorili sv. oče Pij X., ko so bili še patri-jari v Benetkah. Rekli so: »Če bi mi posla vsa sredstva, prodal bi naprsni križ, da s tem denarjem podpre katoliško časopisje.«

Romarje v Lurd, ki so že priglasili uprav-ništvu »Slovenca« ali se še nameravajo, prosi odbor, da se denarne pošiljave pošiljajo samo po položnicah, ki jih dobi vsak udele-ženec na dom. Po nakaznicah naj se denar nikar ne pošilja.

Vabilo. Vsi člani »Ljudske posojilnice« v Gorenjem Logatcu se vljudo vabijo k obč. zboru, ki se bo vršil dne 1. marca t. l., tretjo predpepelnično nedeljo ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih v Gor. Logatcu.

Kmetijski tečaj se je od dne 10. do 13. februarja vršil v društveni dvorani v Horjulu. Ponedeljek in torek je predaval deželni mle-karski nadzornik, gospod J. Legvart in sicer: prvi dan o živinoreji, živinorejskih zadrugah in zavarovalnicah, drugi dan pa o mlekarstvu, o važnosti pravilne molže, o prašičereji in perutninarstvu. Sredo pa je tajnik in ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, gospod Gustav Pirc, obširno govoril o razvoju kmečkega stanu na Kranjskem, o agrarni politiki; toplo je pri-po-ročal osuševanje naših travnikov ter teme-ljito obravnaval tvarino o gnojenju travnikov in o umetnih gnojilih. Vsa predavanja tridnev-nega tečaja bila so res prav zanimiva in po-učna — skratka, prav potrebna za razvoj umne živinoreje in kmetijstva sploh. Zato so se jih domačini in nekateri okoličani ves čas pridno udeleževali. Le prehitro so minili trije dnevi! Če bi trajalo še dva dni, bi prav rad še poslušal, tako se je nekdo pohvalno izra-zil. Te besede so živ dokaz, kako tudi pre-prosto ljudstvo zna ceniti take poučne tečaje. Gospodoma predavateljeema pa se za njun trud tem potom še enkrat prav iskreno zahva-ljujemo.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Preske. Naše »Katoliško delavsko dru-štvo« je imelo v nedeljo dne 9. svečana svoj šesti redni občni zbor. Kakor je bilo razvidno iz tajnikovega poročila, ni spalo društvo v pretečenem letu 1907, ampak prav pridno de-lovalo. Imelo je več raznih predavanj, na katerih so govorili sledeči govorniki: Gostin-čar, Moškerc, dr. Pegan in dr. Lampe. Vsem govornikom se prav toplo zahvaljujemo in jih prosimo še nadalje sodelovanja. Nadalje smo imeli štiri veselice, skupno z izobraževalnim društvom. Odborovih sej smo imeli 9 in tri razne sestanke. Več raznih slavnosti, n. pr. ob blagoslovljenju zastave »Katol. del. društva v Idriji«, glavnega zborovanja na Jesenicah in pa desetletnice »Kat. del. izobraž. društva v Mengšu. Imeli smo tudi dva izleta in sicer enega na Šmarno goro in enega k Mariji po-magaj na Brezje, ob priliki tovarniških svetih maš. Članov smo imeli moških 75, ženskih pa 70, toraj skupno 145, ki so dali članarine 670 K in 56 v. Podpiranih je bilo 40 udov, ki se jim je dalo podpore 323 K. Torej imamo čiste-ga dobička 347 K 56 v. Vsega denarja skupaj je 768 K. To je precej pri tako malem številu članov. Po končanem shodu so pa nam prav poljudno predavali gospod župnik Janez Ka-lan iz Zapog: nekaj o soc. demokraciji in ne-kaj o abstinenci. Le škoda, da je bilo premalo tistih na shodu. Imenovalo je društvo svojim časnim članom gospoda državnega poslanca Josipa Gostinčarja in pa dr. Evgen Lampeta. Končno si želi društvo nekaj novih podpornih udov.

Sv. Katarina na Topolu. G. urednik! prav od srca ste nam hribovcem govorili v uvodnem članku št. 6. o občinskih potih. Tudi mi smo že začeli razmišljati, kako bi prišli do kake boljše zveze z dolino. Svetokatarinsko pogorje tako slavnoznani kraj zaradi krasne-ga razgleda, obiskovan skoraj celo leto od turistov, ima pa tako slaba pota, da se Bogu usmili! Včasih ti obtiči voz do pesti, živina pa do kolen v blatu. Pa nikar ne mislite, da smo tako malomarni, da ne popravljamo po-tov. Pa kaj pomaga popravljanje! Ploha se vlije, voda se vdere po poti, vse raztrga in pot je slabša, kakor pred popravljanjem. Da bi pa pot še bolj temeljito popravili ali pa preložili pa nimamo sredstev. Zato bi bilo res prav, kakor menite, da bi najmanj dežela vsa občinska pota, ki vodijo od vasi do vasi, sprejela v svojo oskrb. Po dobri poti bi se nam naš silno težaven položaj vsaj nekoliko izboljšal, ker bi laglje spravili les, drva in nekaj pridelkov v denar. Sedaj pa ima vse to zaradi slabih potov majhno ceno. Za nas bi bila najboljša zveza iz Ločnice — do tja je namreč iz Sore že dosti dobra pot — čez Suše, Grabče, Osredek do Žerovnika, kjer se pride na cesto Do-brova-Polhov Gradec. Naj bi novi deželni zbor več pozornosti obrnil na to, da bi se še hribovska pota izboljšala! Še to-le naj ome-nim, da je pri nas »Domoljub« tako razširjen, kakor malokje. Na 14 prebivalcev pride po 1 »Domoljub«. Dobivamo jih 25. — Bati se je bilo, da bodo kateremu »Domoljubu« ob No-vem letu vrata pokazali, in bi v hudem mra-zu zmrznili, pa se je zgodilo narobe, nekateri novi so mu prijazno odprli vrata in ga sprejeli k mizi, kjer se prav po domače ž njim po-menkujejo.

g Šmartno pod Šmaro goro. Dne 16. t. m. je bil ustanovni shod katol. slov. izobraže-valnega društva. Mnogobrojnimi poslušalcem je razložil stolni vikar Luka Smolnikar po-

trebo in namen izobraževalnih društev, pa o organizaciji Slovencev, ki je dandanes neob-hodno potrebna. Ženstvo ima svojo Marijino družbo, gospodarji dobro urejeno hranilnico in posojilnico, o kateri je znano, da vrlo deluje. Imela je prvo leto blizu devetdeset tisoč pro-meta. Le mladeniči naj bi ne imeli ničesar?! Za te mlajše in razborite može pa bodi iz-obraževalno društvo, ki naj jih vodi do na-predka, da ne zaostanejo za drugimi Slovenci, ki se zbirajo v 120 izobraževalnih društvih v svojo korist. Veliko navdušenje je zavladalo med poslušalci. Po govoru se je takoj vpi-salo 56 udov. Ti so izvolili odbor, ki se je ta-kaj po shodu sestavil tako-le: Jan. Lesar, predsednik; Štefan Virk, namestnik; Jernej Cedilnik, tajnik; Matija Sever, namestnik; Fran Novak blagajnik; Fran Šuštar, njegov namestnik; Matej Lampič, knjižničar. Fran Traven, Jan. Jerala, pregledovalca računov. Zahvalimo preč. g. Smolnikarja za njegov trud. Potrebniemu društvu pa želimo razcvita in prav veliko uspeha!

Iz kranjskega okraja.

g Društvo »Kranj« je dobilo nov odbor, ki prav pridno deluje. Pred dobrim tednom je predaval fotograf Rožun o naših planinah; v nedeljo, 16. t. m., pa g. dr. Globočnik o po-daljšanju človeške starosti, ki je zabelil svoje strokovnjaško izvajanje s srečnimi dovtipi.

g Hranilnični računi so pokazali, kako po-trebna je bila nova hranilnica v Kranju, da niso prisiljeni ljudje vlagati in izposojati si denarja pri zavodih naših nasprotnikov, ki iščejo le svoj lastni dobiček. V prvih dveh mesecih je imela posojilnica 200.000 K, v januarju let. leta pa 148.000 K prometa. Te številke menimo, jo dovolj priporočajo. (Opozarjamo, da ima uradne dneve v ponedeljek in petek.)

g Shod volivcev mesta Kranj je imel neodvisni kandidat g. T. Pavšlar v soboto, 15. t. m. G. kandidat se je izjavil za splošno in enako volivno pravico. Razvil je gospodarski program, kakoršnega si le želeli moremo na-šemu zanemarenemu mestu. Za to mu bo tudi S. L. S. pri volitvi oddala svoje glasove.

g Napredni kandidat Ciril Pirc premišluje, na katere lmanice bi vjel še kaj volivcev. Na vodovod najbrž ne bodo šli, kajti slišimo, da je trdka, ki je te dni poskušala teren, zahteva 100.000 K več kakor je v proračunu. Za kolodvor in njegov dovoz se g. Ciril kot bivši muzikant v deželni zbornici in odbornik slav. mesta Kranj še tudi ni pobrigal. Edina poli-tična strast njegovih priganjačev mu uteče podaljšati življenje za en teden.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Mengša. Izobraževalno društvo pre-skrbi prihodnjo nedeljo, 23. t. m., popoldne ob 3. uri prav veselo in zabavno igro: »Lumpacij Vagabund«, s petjem in tamburanjem. Kdor si želi prijetne zabave za par ur, naj pride k tej igri. K obilni udeležbi vljudo vabi odbor.

g Iz St. Jurija pri Kranju. Naše izobraže-valno društvo priredi v nedeljo dne 23. sve-čana popoldne po krščanskem nauku veselico združeno s srečolovom. Spored je sledeči: 1. M. Vilhar: Slovenec i Hrvat. Poje moški zbor. — 2. »Kmetov stan, najtežji stan«. Deklamacija. — 3. Fr. Ferjančič: »Venček na-rodnih pesmi«. Poje moški zbor. — 4. »Zabija svatba« in »Narobe svet«. Deklamacije. — 5. »Kovač prižgal si je tobak in prišla je miška«. Narodna. Poje moški zbor. — 7. »Srečolov«. Ker je čisti dobiček namenjen za napravo no-vega odra za igre, in za nabavo dobrih knjig, vabi s tem odbor vse ude in prijatelje našega društva, da se v obilnem številu udeleže te

naše veselice. — Naši vrli fantje se pripravljajo za jako lepo igro, malo težka je, toda pogum velja in vztrajnost, pa bo šlo. — 12. t. m. se je poročil Franc Ajdovc iz Šenčurja z Marijo Sušnik, bil je izvrsten ud našega izobraževalnega društva in Marijine družbe. Bilo srečno!

g Umri je po dolgi in mučni bolezni na Podhrški pri Kamniku, fara Sela, Matija Homar, prevzitar, star 84 let. Pokojnik je bil oče vč. g. misijonarja Romana Homarja iz reda benediktincev v Minnesoti v Severni Ameriki. Udeležil se je dvakrat vojske na Laškem pod slavnim Radeckijem. Vedel je veliko povedati iz vojskinskih časov. Pokojnik je bil daleč okoli znan podobar. Znal je lepo izrezljavati podobe Križanega, Brezmadežne in raznih svetnikov. Upamo, da se že veseli v družbi tistih, katerim je tako lepe spomenike postavljaj na zemlji.

g Kat. slov. izobraževalno društvo v Mekinjah napravi dne 23. svečana ob polu 4. popoldne predpustno veselico s tem sporedom: 1. N. Loboda: Z bombami in granatami, koračnica, 2. V. Parma: Pozdrav Gorenjski, valček, svira tamburaški zbor »Planinka«, 3. Ivanovič: Brzopolka, 4. »Mi brhki kuharji«, kuplet za čveterospev, 5. Rudeči nosovi, burka v 1. dejanju, po nemškem F. R. 6. H. Volarič: Nos, smešen zbor. Dohodek se porabi za društveno zastavo. Zadnje predstave »Revček Andrejček«, se je udeležilo obilo občinstva; mnogo jih je prišlo iz Šmarce, nekaj iz Domžal ter celo iz Sostrega ter drugih krajev; kar je znamenje, da se za naše društvo zanimajo tudi izven okraja.

g Iz Križev pri Trziču. Sam Bog vé, kako je to, da je v naši primeroma mali vasi vedno več krčem. Najbrž zato, ker gostilničarji delajo izvrsten zaslužek od našega nespametnega ljudstva, ki jim nosi svoje težko zaslužene krajcarje. Pa še niso zadovoljni ti krčmarji in zato ne poznajo nobenih policijskih ur. Pije in igra se kar uprek! Ali je občinskemu odboru in orožnikom to res kar vseeno? Kar je preveč, je pa preveč, in zato smo prisiljeni povzdigniti svoj glas proti takim razmeram!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Iz Zagorja. Čobal je sicer postal zopet kandidat, celo na dveh krajih, no, pa to ni nič hudega, saj star je zadosti za kandidata, brani mu pa tudi nihče ne. Da sta pa kandidat in poslanec dve različni stvari, to ve menda Čobal že izkušnje; če je na to že pozabil, bo pa zvedel v petek bolj natanko. — Priden je pa, priden, za shode, zlasti v naši dolini. Kajti ve, da ima tukaj nekaj ljudi, ki prebavijo vse, kar on reče, pa naj veže še take otrobe. Saj kjer ljudje samostojno mislijo, kakor smo slišali zadnjič iz Brežic, za njegove besede ne da nihče počenega groša. Tamkaj jo je namreč moral kar odkuriti od pametnih mož. — Koristi od svojih shodov Čobal seveda ne bo imel posebnih. K večjemu so taki shodi v korist gostilničarju. — Centrala v nevarnosti. Ni še pozabljen požar v čistilnici, že bi si bil ogenj kmalu poiskal še večje žrtve v elektrarni. Vnel se je po neprevidnosti bencin, ki so ga pa k sreči kmalu zadušili; par motorjev je nekaj poškodovanih. To je zadnji čas že tretji požar pri rudniku. Prvi je bil v Kisovcu na »šoftu«. Kako potrebna bi bila požarna bramba. — V kratkem so prinesli iz kisovških jam že četrtega rudarja, ki se je

ponesrečil, sama sreča, da ne nevarno. Pristil ga je »hunt« k steni. Saj pa to tudi ni čudno, vse je v rovih tako ozko, da se ni kam ogniti. Tukaj govorite, gospod Čobal, da se razmere izboljšajo, če Vam je res kaj za delavca, pa ne slepomišite za mandati, ko vendar veste, da jih ne boste vjeli nikdar. — Potent na pijančevanje so si vzeli mladi Zagorjani. V nedeljo so si namreč napravili (kakor smo brali na plakatih) — »štavbarski« (pijančevski) bal. Ker ga menda že tako ne »požajfajo« zadržati, zato taka nespametna zabava. Imajo že preveč denarja. Včasih so mladi ljudje kaj nase držali.

d V Polšniku se je novo upeljani praznik prikazovanje brezmadežne Marije Device v Lurdu prav slovesno obhajal. Slovesnost so posebno povzdignili prevzvišeni gospod knezoškof, ki so imeli tri govore, slovesno opravilo v torek. Bila je v ta namen tridnevna pobožnost, 10., 11. in 12. februarja, vsak dan po dva govora in predtadan tudi enega še popoldne, katerega so govorili prevzvišeni. Pomagala sta gospoda savski in šentlamberški. V torek k 10. opravilo so prišli še drugi sosedje. V ponedeljek zvečer je tudi po angeljevem česčenju pol ure slovesno pritrkovalo po vseh cerkvah in so se zažgali kresovi. Ljudi se je zbralo prav mnogo iz vseh sosednjih fara, celo še nekaj iz Ljubljane. Obhajanih je bilo nad 800. Ljudje so bili veseli in prav hvaležni prevzvišenemu gospodu škofu in pomagajočim gospodom sosedom. Povrne naj vsem brezmadežna Gospa lurska.

d Iz Javorja pri Litiji. Ga že imamo — novega organista in cerkvenika. Orglja dobro in lepo, tako da ljudje pravijo, da dozda še vedeli niso, če imajo naše orglje res tako lepo »štimo«. Upamo, da se bo zvesto držal svoje službe in nič mu ne bo sile pri nas. Kadar napravimo še nov pevski zbor in se malo izurimo, vam že sporočimo, da nas pridete lahko poslušat, upamo, da vam bo všeč. Pa zdravi!

Notranjske novice.

Ildrijske novice.

Iz kroga c. kr. drvarjev. Najžalostnejši je stan ubogega drvarja. Človek bi mislil, da so drvarji vsaj v eraričnih gozdih preskrbljeni — a se zelo moti. Še niti za slučaje bolezni in poškodb niso zavarovani. Mohorič Leopold si je leta 1890. hudo poškodoval nogo, ležal štiri tedne doma in ni dobil nobene podpore. Istega leta so nesle drva po grapi Andreja Koder, ležal je tri tedne in ni dobil nobene odškodnine. Petra Medveda so iz Hudega polja na parah prinesli domov leta 1882. Šel ni šest tednov iz postelje in za časa bolezni ni prav ničesar dobil. Anton Hvala je leta 1901 pri delu obolel, a tudi sam ničesar dobil. V novejšem času Božič, Carli, Sedej, Leopold Črnologar, France Majnik niso mogli delati vsled poškodb pri eraričnem delu, a tudi niso dobili nikakih podpor. Najlepše je pa to, da je Štefan Troha delal celih štirideset let v eraričnih gozdih — a ni dobil za starost in onemoglost prav nobene pokojnine. Kdo je kriv temu? Večinoma liberalni poslanci, ki se niso za to pobrigali; nekaj so krivi drvarji sami, ker niso z združenimi močmi zahtevali svojih pravic. Drvarji, združite se vsi v strokovnem društvu, in s skupno močjo zahtevajte po ljudskih zastopnikih svojih pravic.

Česa je nemudoma potrebno drvarjem? Drvarji se morajo zavarovati. Do leta 1875. so bili drvarji združeni z rudnikom v Idriji;

če se jih je odstranilo, zakaj se ni poskrbelo, da bi se jih bilo zavarovalo drugače. Akordno delo se mora odpraviti, da ne bode toliko nesreč. Odpraviti se mora ročna železnica na idrijskih grabljah, saj je dovolj zivine, da lahko izpelje drva. Drvarjem se morajo dati drva brezplačno, poskrbeti se mora tudi drvarjem in njihovim družinam za zdravstva in zdravila. Udove bi morale vsaj 15 kron mesečne pokojnine dobiti — otroci do 12. leta vsaj po 5 Kron — umobolni in pohabljeni otroci pa vsaj 10 kron. Imeti bodo morali drvarji tudi slovenske uradnike, da se bodo z njimi vsaj lahko zgovorili; sedaj so sami Nemci, ki ne znajo slovenščine, tedaj drvar svojih želja in teženj uradniku naravnost niti povedati ne more.

Ali so pa drvarji potrebni v eraričnih gozdih? Idrijska rudniška direkcija sama je leta 1906. vzela od gozdne uprave, in sicer oglja za 37.588 K, drv za 90.166 K, lesa za stavbe za 12.590 K, lesa za žago za 14.266 K. Koliko je pa kupil Gruden, kolko in drugi. Koliko so kupili samo kmetje in razni posodarji. Vsega tega materiala gotovo ne izdelajo oni uradniki, ki govorijo, da drvar danes lahko izhaja z 28 vinarji na dan, če bi jih gozdna uprava imela tudi na tisoče.

i Kristanov shod v pivarni. Večer pred Svečnico je sklical naš dicni tonček shod. Na shodu je bilo več ženskih oseb kot moških, in med zadnjimi komaj 30 volivcev. Po krasnem uvodu ob zabavljanju čez farje, čez gospoda kateheta Oswalda, da je volk itd. začel je Kristan navzočim vernim poslušalcem staviti uganjke: »Kdaj sem beračil za službe pri konsumu? Kdaj sem zahteval povišanja svoje plače itd.« Ljudje mu niso odgovarjali, ker so si pač svoje mislili. Hvalil in priporočal je tudi Etbina Kristana kot kandidata za mesto Idrija. »Če želite lepšo kravato, lepšo srajco, obleko, greste v Ljubljano kupit. Tedaj tudi Etbina Kristana volite za poslanca!« Mi pa pravimo, ni vse dobro, kar pride iz Ljubljane v Idrijo. Ena takih stvari je Kristan sam! On sam je živa priča, da ni govoril resnice na tem shodu. Še desetletja se bodo nekateri praskali za ušesi radi njega. Sicer nečemo proklovati, a bo tako! Zakaj, ve Kristan sam najbolje! — Svetoval je, naj ne volijo Gangla. Tudi s tem je farbal svoje poslušalce. Kako to Kristan? Kdo pa se je pred dobrih 14 dnevi zvečer z gospodom Ganglom dolgo, dolgo pogovarjal in kaj je imela tista docela rdeča oseba z imenovanim opraviti? Morda ni kazalo kšeta delati, da nečemo več za Gangla?

n Smrtna kosa. V nedeljo, dne 9. februarja, je umrla 72 let stara gospa Ivana Plaminček, vdova po ranjem ravnatelju c. kr. rudnika v Idriji. V sredo je bil pogreb. Ranjka gospa je bila anglikanske vere in jo je pokopal protestantovski pastor iz Ljubljane.

n Volivni shod. Pretečeni teden je bil idrijski okraj v znamenju volivnih shodov. Vršili so se na Vojskem, v Kanomlji, na Gorah, v Zavraču, Ledinah in Zireh. Kandidat S. L. S. gosp. Ivan Lavrenčič je napravil povsod na volivce ugoden vtis in jih je s svojimi stvarnimi govori kar očaral. Kandidata je po vseh imenovanih krajih predstavljal naš neumorno delavni državni poslanec g. Jož. Gostinčar, ki je imel 13. februarja ob pol 10. uri zvečer pri Didiču shod, ki je bil vključ pozni uri prav dobro obiskan. Prav nič nam ni žal, da smo si za poslanca izvolili gosp. Jož. Gostinčarja!

n Naš kandidat. Kakor znano, je postavilo tukajšnje katoliško politično društvo za kandidata mesta Idrije č. g. dekana Mihaela Arkoča. — V petek pred pustno nedeljo se bo volitev vršila in upamo, ako se bomo čvrsto dr-

žali, da bomo zmagali v ključarju in knezoškofijstvu, ne pa »Notranjcu«. Dalje je tudi znano, da je on jako vljuden in priazen gospod. On je že več osebami, ki so pri tem interesirane, prav vljudno in prijazno pojasnil vso zadevo glede imenovanega denarja in dotične osebe so bile s pojasnilom popolnoma zadovoljne. Ako je torej »Notrančev« dopisnik morda dal kak stotak za ustanovitev goške župnije, naj se blagovoli potruditi v Goče k gospodu kuratu, kjer bo kaj naglo in natančno zvedel, kakšna je usoda njegovega stotaka. Ako pa — kar je najbrž resnično — ni dal niti vinarija, naj pa kar lepo molči in naj ne stika po tujih denarnicah, koliko je še v njih, kajti pregovor pravi: »Kar te ne peče, ne gasi, da se ne opečeš«.

n Na naslov prizivne komisije za osebno dohodnino. Na Vipavskem so posestniki, ki natančno vodijo knjige o dohodkih in stroških in torej tudi do vinarija natančno napovedo svoje dohodek. Pa se jim vključ temu ne verjame v Postojni in se jim nabije več davka, kot so ga dolžni plačevati. Razume se, da dotični rekurirajo, toda vsi rekurzi zaspe sladko spanje v ljubljanski megli. Tako ima en posestnik na Vipavskem že tri nerešene rekurze. Mi bi jako želeli, da bi Ljubljana — zaspana — vsaj malo dvignila svojo glavo in pogledala vsaj z enim očesom in ganila vsaj z mazincem, če že noče s celo roko.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Begunj pri Cerknici. V Topolu je umrla Marijina družabnica Marija Bonač, hči posestnika Franceta Bonača, v najlepši dobi 20 let. Bila je blaga deklica, vnetja le za dobro in splošno priljubljena, kar je pokazal tudi njen pogreb, katerega so se udeležili farani v obilnem številu od blizu in daleč in Marijina družba z zastavo in venci. Takoj za sestro pa je zapustil ta svet tudi njen mali bratec Ludovik, ki sedaj počiva ob njenem grobu in ž njo vred uživa nebeško plačilo! N. v m. p.!

n Iz Senožeč. Na Svečnico se je vršil pri nas ustanovni občni zbor slovenskega katoliškega izobraževalnega društva. Najprej nam je domači kaplan g. Kleindienst pojasnil v prepričevalnem govoru koristi dobrega in škodljivost slabega berila, kar nam je tudi z vzhleda pojasnil. Dokazoval je potrebo katoliškega izobraževalnega društva v obče, zlasti pa še posebej za Senožeče, ker tu obstojata že dve nasprotni društvi (v Senožečah in v Dolenji vasi), kateri razširjata tudi pogubni list »Svobodna misel«. Ta list zahaja v priprosto kmetško hišo; koliko zla more učiniti, je jasno. — Neka sicer zelo liberalna gospodinja je rekla: »Ta list pa ne sme zahajati v našo hišo že zaradi otrok ne, kakšni bodo postali, če bodo to brali!« Kako potrebno je torej katoliško društvo, katero razširja le dobro in pošteno berilo! Nasprotniki so trdili, da se v naše društvo ne bo nihče vpisal. Pa glejte čudo! Naše društvo ima že več udov, kakor obe nasprotni društvi skupaj. Pristopilo je že precej v začetku do 80 udov in se še vedno novi oglašajo. Hvala Bogu, da je ljudstvo spoznalo nevarnost, ki jim preti od slabega berila; to je pokazalo zlasti s tem, da je že več udov zapustilo nasprotni društvi in pristopilo k našemu. Društvo ima na razpolago velike in krasne prostore v kaplaniji. Pa tudi v gmotnem oziru je naše društvo dobro podprto, ker nam je zapustil v ta namen t. g. župnik Ign. Okorn 1000 kron. Na ta način se bo zamoglo društvo lepo razvijati in obstanek mu je zagotovljen. Za predsednika je izvoljen g. I. Kleindienst, za tajnika g. Iv. Zelen ml., trgovec. — Živel novo društvo!

n Prošnja. Dobro bi bilo, ko bi slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu blagovolilo poskrbeti, da se na volivni dan ponoči, to je 28. februarja t. l. v Idriji ne bodo taki izgredi počenjali kakor so se zadnja leta ob takih prilikah od poulične druhali pod pokroviteljstvom znanih faktorjev.

n Iz Postojne. Ne bi verjeli, da se je »Slovenski Narod« tako poboljšal. Pohvalil je naša dva gospoda Ažmana in Vilfana. Veste, ko sem to bral, sem si pa mislil, to sta res fante. Ali nimam prav, da tako rečem, če sta vse to že naredila v znani napredni in liberalni Postojni. Izobraževalno društvo sta nam ustanovila, da imamo priliko zapuščati liberalno izobrazbo, ki se kaže v kletvini, pijančevanju in v lepih besedah. In vi ne veste, kako radi poslušamo predavanja teh dveh gospodov. To vam znata govoriti, malo bolje, kakor tisti Arko, ki se ne upa biti več poslanec! Samo to se čudimo, zakaj tako čakata s hranilnico in posojilnico! Gospoda! Še to hitro naredita, bode ta videla, da bo dobro šlo. Mi že komaj čakamo. Naši liberalci naj pa gredo svojo modrost iskat k vodovodu, svojo modrost bodo našli tudi pri otoškem mostu in pri tisti cesti, ki so jo morali s koli podpreti, da jim ne pade v Pivko; svojo modrost naj pokažejo tudi s tem, da bomo dobili nazaj vsak po tistih 20 vinarjev, ki so jih za dostavljanje protipostavno od nas zahtevali. Sploh pa mi njihovo modrost že poznamo, če le pomislimo na velikanške doklade, katere so nam ti liberalni gospodje naložili. Zato sem pa jaz sklenil, da bom ravno tiste može volil, katere ta dva gospoda priporočata, pa tudi malo bom poagital. Zvedel sem pa tudi, da sta naša dva gospoda naredila nekaj, česar postojnski liberalci še ne čujejo vedeti. Preveč sta jih iz imenikov pometala! Meni to ni prav, zato ker bi bil jaz vse tiste pogovoril, da bi bili na klerikalno plat volili. Pa kar je, to je. Jaz bi se takoj na višjo gosposko pritožil, pa ker pravijo v »Notranjcu«, da tam samo nemško znajo, zato pa se ne upam. Rečem le to, da fletno pa je v Postojni, pa še fletneje bo!

n Iz Postojne. Naše izobraževalno društvo obstoji komaj štiri mesece in ima že okrog 150 udov, ki se prav pridno udeležujejo predavanj, ki pa tudi radi prebirajo časopise in knjige. Dne 16. t. m. so vpriporili društveni udje igro »Novi zvon na Krtinah«. Ne da bi bili izdali posebna vabila k predstavi, se je zbralo okrog 200 ljudi, ki so z zanimanjem in veseljem sledili igri. Po igri je bilo slišati le eno: Lepo je bilo, da bi bila le kmalu zopet igra. Igravci so pokazali s prvim svojim moškim nastopom, da imajo dovolj zmožnosti predstavljati tudi kaj težjega. Igrali so vsi prav dobro. Čast jim. V društvene namene se je pri igri dobilo 40 K. — V nedeljo, 23. t. m. nastopijo na odru dekleta izobraževalnega društva v igri »Pri gospodih«. Povabljeni so društveniki in njih družine.

n Studeno pri Postojni. Dne 2. svečana imelo je k. s. izobraževalno društvo svoj občni zbor. Odbor je poročal o svojem delovanju. Volil se je nov odbor, ki se je sestavil tako: T. Bizjak, predsednik; D. Janež, podpredsednik; J. Štrukelj, tajnik; Fr. Križman, njegov namestnik; J. Simšič, knjižničar; J. Brenčič, blagajnik; J. Furlan, njegov namestnik; L. Milavec in A. Lenarčič za pregl. računov. — Mnogo društvenikov se je naročilo na »Domoljuba«. Udov šteje sedaj 42. Dne 5. t. m. nastal je ogenj pri Japelju, po domače Kernevc. K sreči se je kmalu zapazil in vdušil. Domača požarna bramba je bila takoj na mestu in pokazala svojo spretnost. Podpirajte to prekoristno društvo, ki se žrtvuje za blagor bližnjega! — Nekega ženina, ki se je vračal iz Po-

Vipavske novice.

n Hudodelstvo. V noči od 10. do 11. februarja so ob cesti, ki vodi z Goč v Manče, hudobneži vrgli na tla križ, ki se je razbil na dva kosa. Ze poprejšnji teden so ga parkrat prevrgli, pa se ni razbil in dobri ljudje so ga zopet postavili nazaj. Križ je bil kamnit in jako star, pravijo, da je bil toliko star, kot je goški veliki zvon. Naši dedje so postavili spomenik Njemu, ki jih je odrešil, njihovi potomci so pa v svoji liberalni brezvezi zavrgli svojega edinega Rešitelja, kaj torej čuda, da jih bodejo v oči tudi Rešenikovi spomeniki! Ljudstvo se zgraža nad tem prezlobnem in obenem onemoglim maščevanjem. Toda le potrpite, naš Bog ima še vedno toliko moči, da bo znal maščevati samega sebe. Tudi ti zlobneži mu ne bodo ušli. Božji mlini meljejo počasi, pa sigurno. —

n »Kam je izginil denar?« V Postojni izhaja listič, ki se mu pravi »Notranjec«. Ta listič je pa sila radoveden in poprašuje po rečeh, ki ga čisto nič ne brigajo. Tako je popraševal v zadnjem česu dvakrat: Kam je izginil denar, ki se je nabiral in nabral za ustanovitev goške župnije? »Notranjcu« pač nismo dolžni polagati računov v pregled in odobrenje, zato pa tudi »Notranjec« na svoja vprašanja in naj jih stavi tudi še stokrat, ne bo dobil odgovora. O goškemu gospodu kuratu je znano, da je jako natančen in vesten pri svojih računih, katere je dolžan polagati in jih

stojne domov v Gorenje, so na poti napadli neki lopovi, ker so najbrž čutili, da ni prazen; pa potnik je bil oborožen in jim je dal poduhati nekoliko smodnika, pa so jo odkurili. — Varnost je povsod dobra!

n Iz Gorenje Kanomlji. Dne 20. januarja je umrl v Zgornji Kanomlji po dolgi mučni bolezn, previden s svetimi zakramenti Janez Mohorič. Gotovo zasluži, da se ga spomni tudi »Domoljub« med svojimi vrstami, ker je bil vedno odločen in navdušen pristaša Slovenske Ljudske Stranke. Pri zadnjih državnoborskih volitvah je pokazal svojo odločnost. Ker je bil že takrat bolan in ni mogel priti peš na volišče, si je naročil voznika, samo da je junaško pokazal svojo stanovitnost in zvestobo v Slovenski Ljudski Stranki. Njegov pogreb, ki se ga je udeležilo ogromno število ljudstva, je pričal, kako je bil povsod priljubljen. Vsi gornji Kanomljci žalujemo po njem, posebno še njegova soproga, edini sin in njegov brat. Spomin v naših srcih mu je zagotovljen, niemu pa bodi lahka zemljica pri Fari. — Kanomljska cesta. Čuli smo, da je Tonče Kristan vpil, da je Gostinčar obetal Kanomljcem napraviti novo cesto, kar je pa debela laž, ker nikdar ni Gostinčar tega govoril. Pač je govoril, naj bi prosili, znabiti dobimo kako podporo od dežele in države. Gostinčar je že pokazal, da dela za nas. Kristana so pa samo široka usta. Ko je Naveršarju vihar poslopja odnesel, Kristan ni storil nobenega koraka, pač pa je Gostinčar takoj storil potrebne korake. Sam je prišel pogledat na Naveršje in pri tem je bogato obdaril Naveršarjevo ubogo slepo hčer, kar se od Kristana še ni čulo, da bi bil kaj takega storil. Tudi Kristan ne mara po naši Kanomlji hoditi, ker on ni za nas, mi pa zanjga ne, ker ga predbro poznamo. Gostinčarja imamo pa radi in smo ga vedno veseli, kadar pride k nam. Zato le pridite še k nam, gospod poslanec! — Vprašanje iz vse Kanomlje ?? V Kanomlji se spominjamo, da ste bili gospod kandidat vitez svoje dni v čestnem odboru. Ne moremo se pa na noben način spomniti, kaj ste storili takrat za kanomljsko cesto. Zato Vas vprašamo! Tudi se ne domislamo, kolikokrat ste prišli takrat v Kanomljo pogledat cesto. Še to nam povejte, ker smo radovedni postali sedaj, ko hočete biti naš poslanec. Ali ste se mogoče takrat, ko ste sedeli v čestnem odboru, bali kanomljske ceste ali Kanomljcev? Kaj pa sedaj?

n Iz Hotederšice. Katoliško izobraževalno društvo, katero smo željno pričakovali, smo ustanovili v nedeljo 19. m. m. Kako potrebno je bilo to društvo, je dokaz zlasti to, da se je takoj pri ustanovnem shodu sprejele blizu 40 članov. Katoliško izobraževalno društvo si je že naročilo več dobrih knjig in časopisov. Torej, člani le pridno sezite po dobrem berilu. — Marijina družba, katera ima mnogo sovražnikov, vrlo napreduje. V nedeljo 26. m. m. je priredila veselico, katera je sijajno uspela. Predstavljalci sta se igri »Sv. Čita« in »Kmet in fotograf«. Igralci, ki so bili večinoma taki, da niso kake igre še nikoli videli, so vsi častno izvršili svojo nalogo. Čisti dobiček se je porabil v blag namen, namreč za kapelo Lurške Matere božje. — Debelo je lagal »Notranjčev« dopisnik po veselici v neki gostilni, kjer je trdil, da je bilo na veselici samo 30 ljudi. Dopisnik je gotovo pogledal pregloboko v literček predno je šel na veselico, kajti na veselici je bilo ljudi več kot sto. Veselica se je vršila v ljudski šoli. To pa je naše liberalce silno bolelo. Dasi je kralni šolski predsednik dovolil šolske prostore v to, vendar so ti »veleumi« dvajsetega stoletja brzjavili na deželni šolski svet, da če se smejo veselice prirejati v ljudski šoli. A odgovor jih je še bolj potrl; taki so bili potem, kot da bi jih s kropom po-

lil. Živeli »veleumi« 20. stoletja! Rojenih je bilo v naši župniji pretečeno leto 32, umrlo jih je 25, izmed katerih je bila najstarejša A. Albreht, ki je bila v 92. letu. — Zajci so že na delu. Oglodali so že zopet letos mnogo sadnih dreves. Ogronna je škoda, ki jo povzroča ta škodljiva žival ubogemu kmetu. Kdaj se bode vendar dovolilo kmetu pobijati to škodljivo žival? Naj naš gospod državni poslanec Gostinčar malo podreza o tej stvari na Dunaju!

Romanje v Lurd.

1. Kdaj pojdemo? Odrinemo v ponedeljek 11. maja; vrnemo se v soboto 23. maja. Romanje se bo torej vršilo v Marijinem mesecu. Trajalo bo 13 dni. V Lurdu bomo 4 dni.

2. Kje pojdemo? Po ti-le črti: Ljubljana—Beljak—Franzensfeste—Inmost—Einsiedeln—Luzern—Bern—Geni—Lyon—Avignon—Cette—Toulouse—Tarbes—Lourdes (Lurd). — Nazaj večinoma po isti črti. Samo iz Lyona napravimo (v severozahodni smeri) skok v Paray-le-monial (Parelemonial); skozi Švico gremo nazaj deloma po drugi progji preko Freiburga in Züricha.

Poleg Lurda bomo obiskali še tri velike božje poti: Einsiedeln v Švici, Fourvier (Furvie) pri Lyonu in Paray-le-monial, kjer se je razodelo Jezusovo Srce. Na vsaki se bomo pomudili po en dan in ondi opravili svojo pobožnost.

Nekateri bi morda želeli, da gremo nazaj po čisto drugi poti kakor tie. A tega ni treba, ker se itak ne moremo peljati vedno podnevi. Tako potovanje bi bilo namreč mnogo daljše in dražje. Skrbelo pa se bo kolikor mogoče, da kjer se peljemo enkrat ponoči, tam drugič podnevi, da se kolikor moč vse vidi.

3. Kdo bo vodil romanje? Tehnično vodstvo ima v rokah g. Štefan Bolla z Dunaja, ki je spremljal romarje v Lurd že devetkrat, ima torej dovolj skušnje in ga vsi njegovi udeležniki hvalijo, kako izvrstno vse uredi in izpelje.

4. Koliko bo stalo? I. razred 520 K, II. razred 400 K, III. razred 250 K.

V tej vsoti je obseženo vse: vlak in vsa preskrba in postrežba na potu; hrana (od Inomosta dalje do Inomosta nazaj), prenočišče, vozovi za romarje in njih prtljago itd.

- V vagonih bodo:
 - potniki I. razreda po 4 v enem kupeju,
 - potniki II. razreda po 6 v enem kupeju,
 - potniki III. razreda po 8 v enem kupeju.
- Vozovi bodo pripravljeni na kolodvorih za romarje in za njih prtljago posebe. V manjših krajih (Einsiedeln in Paray), kjer daljavo ni velika in vozov ni lahko dobiti, bodo romarji sami šli peš s kolodvora v mesto, vozovi za prtljago bodo pa preskrbljeni tudi tam.
- Prenočevalo se bode v hotelih, in sicer:
 - potniki I. razreda imajo vsak svojo sobo,
 - potniki II. razreda sta po 2 v eni sobi,
 - potniki III. razreda so 3—5 v eni sobi z ravno toliko posteljami.

č) Hrana bo zadostna in dobra. Ravna se po razredih. Ker ima torej II. razred ne samo to prednost, da se v vagonu meče sedi, ampak tudi mnogo drugih prednosti, zlasti za prenočevanje, bodisi v vagonu, bodi v hotelu, zato se vsem, ki lahko utrpe, priporoča II. razred.

5. Za poseben vlak je treba vsaj 250 oseb. — Tudi pri 200 oseh se napravi še poseben vlak, vendar je treba v tem slučaju potnikom I. razreda doplačati 20 K, II. razreda 15 K, III. razreda 10 K, kar ni veliko z ozirom na

ugodnosti posebnega vlaka. — Ako bi število ne doseglo 200 oseb, ne bo treba nič doplačevati, a dobiti bi ne bilo mogoče posebnega vlaka, marveč voziti bi se bilo treba z navadnimi vlaki, toda v posebnih vozovih. — Upamo, da nas bo dovolj za poseben vlak brez kakega doplačevanja.

6. Obstal bo vlak na teh-le postajah: Ljubljana, državni kolodvor (v Šiški)—Skofja Loka—Kranj—Lesce—Jesenice—Podroščica—Beljak. Na enem teh kolodvorov bo treba vstopiti.

7. Potniki bodo razdeljeni na skupine. Vsaka skupina bo imela svojega vodnika.

- Dobil bo vsak potnik v roke:
 - knjižico, v kateri bodo skupne molitve in pesmi, popis celega pota, navodila za vedenje in ravnanje romarjev, natančni vozni red, imenik vseh romarjev in potnikova legitimacija,
 - mal zemljevid celega pota,
 - številko svoje prtljage,
 - romarski znak: svetinjo lurške Marije s trobojnim trakom.

9. Poseben zdravnik bo spremljal romarski vlak — za slučaj potrebe, če bi se komu kaj primerilo.

10. V duhovnem oziru bo vse kar kar najboljše oskrbljeno. Na potu bomo imeli Šmarnice, ali bolje rečeno: duhovne vaje. Med vožnjo v vlaku se bo bralo, molilo in pelo. Kjer bomo stali, bosta vsak dan po dve pridigi, ki bodo tako razvrščene in urejene, da bodo merile na dušno prenovljenje. Posluževali se bomo na potu prav pridno od svetega očeta danega priporočila o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu. — Spoved se priporoča za prvič opraviti že doma, drugič na potu. — Cas romanja bo kar najbolje porabljen v duhovni dobiček.

1. Za petje bomo še prav posebno skrbeli. V knjižici bodo tiskane znane Marijine pesmi, katere bodo lahko vsi romarji peli. Želimo pa, da bi imeli tudi izvežbane pevce, ki bodo lahko umetno zapeli. Zato prosimo, naj vsak udeleženec pri oglasu še posebe naznani, če je izvežban pevec. Gotovo se bo oglasil tudi kak gospod, ki bo petje vodil.

12. Do kdaj se je treba oglasiti? Do zadnjega (31.) sušca. Treba je namreč vsaj pet tednov naprej vse naznaniti železničnim upravam in hotelom. — Silno pa ustrezajo oni in odboru delo močno olajšajo, kateri se oglašajo prav kmalu. Nazadnje namreč pride pri takih rečeh velika zadrega. Zato nujno prosimo: **Oglašajte se pravočasno!**

13. Kje se je treba oglasiti? Oglasitev in vsa pisma, ki se tičejo romanja, pišite na naslov: Upravišтво »Slovenca« v Ljubljani.

14. Kako se je treba oglasiti? Pošljite na zgornji naslov izpolnjeno oglasnico, ki se vam s tem pojasnilom vred dopošilja.

Kdaj in kako je treba plačati? Koj ko se kdo oglasi, se mu pošljeta dve poštnohranilni položnici (čeka). Na eno je treba takoj z obratno pošto doposlati 10 K za pripravljavne troške, ostala glavna vsota (po odtegnjenih 10 kronah) se pa mora doposlati vsaj do 15. aprila. Lahko se pa tudi cela vsota odšteje naenkrat, kdor namreč hoče, takoj, ko se oglasi, vse plačati.

Romarji zunaj avstrijskih mej, s Hrvaškega, Ogrskega, Italijanskega, morajo doposlati denar po poštnih nakaznicah svoje države.

Ako bi bil kdo pozneje iz važnih vzrokov zadržan iti na pot, se mu bo vsota vrnila. Odtegnila se bo samo mala vsotica v poravnavo troškov, ki pa 20 K ne bo presegala. Odglasiti se je treba vsaj tri dni prej brzojavno ali v priporočenem pismu.

Razumljivo. »Kaj pa delate, prijatelji, da ste tako debeli?« — »Prav nič.« — Ne pridiprav, ki je iznašel delo, pa res ni vedel kaj početi.

Sladka smrt. »Za katero boleznijo je pa umrla sosedka?« Za »sladkorno boleznijo!« — »O, to je bila sladka njena smrt!«

Zapreka. Ali ste imeli prijetno vožnjo po morju? Ne, spremljala me je moja žena.

Kje je vjetnik?

Prof Powlow označi

na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih želodčnih živcev. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodec in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapljice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobit škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. O Brady, lekarnar, Dunaj 1, Fleischmarkt 1387, razpošilja šest steklenic za K 5.—, tri dvojne steklenice za K 4.50 franko. 2412

(Češminjevo lublje) in sicer lublje med korenino kakor tudi lubje od debela posebe nabrano in posušeno kupuje v vsaki množini tvrdka dr. Ernest Kumpf v Beljaku. Kdor trebi in ruje češminjeve grme, naj nabira to lublje in proda navedeni tvrdki.

ŽITNE CENE.

Cene za 100 kg.

Ljubljana, 17. februarja.

Pšenica domača	23.—
Rž	20.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	17.—
Proso, rumeno	15.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	16.—
Fižol, rdeč	18.—
Fižol, kos	18.—
Fižol, mandalon	14.—

Bolečine

revmatične, nervozne, vsled prehlajenja, prepiha nastale, mrzlico ozdravi zanesljivo Fellerjev fluid s z. »Elsafi-Id« Dvanajstorka za poskušnjo. 5 K 1/2 nko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16. (Hrvaško) Kasi.

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najvpešnejše krepično in osveževalno sredstvo 85 6-3

: jači telo
krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48. Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj 1. Fleischmarkt 1.

Stariše preseneti

navadno, ko prvič nudijo Scott ovo emulzijo otrokom, ki trpe na angleški bolezn.

Scott-ova emulzija

čudovito naglo ozdravi otroke in jih utrdi,

ojači kosti in pospešuje njih cel razvoj. Tak izboren učinek se pa more doseči tudi le z res izbornim sredstvom. Scott vsebuje samo snovi najboljše kakovosti, poseben Scott-ov način izdelovanja omogoči, da se vspeh pomnoži, in da Scott-a lahko prebavi mlado in staro da celo otroci, katerih življenske moči so zelo slabotne.

Pristna je to znamenko-riščem-kot poroktvenim znakom se SCOTT-ov našla.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Tudi železničar. Kajne, Tine, to so pa železničarji? — Seveda so! — Čudno, pa imajo ostroge na nogah! — Služijo pač pri konjski železnici.

Na prodaj

je hiša z mlinom, v kateri se nahaja soba, čumata, hlev za 2 glavi živine in veža, obenem mlin na en tečaj, na katerem sta dva para kamnov in stope. Tik hiše je sadni vrt, na katerem je pod, šupa in svisl. Blizu hiše je zemljišče, na katerem se redi 1 krava in par prešičev. Cena okoli 1800 K. Plača se lahko v obrokih. Zemljišče se nahaja pol ure od velikih tovarn in pol ure od kolodvora Medvode, od župne cerkve pa 20 minut — Več se izve pri Ant. Bozaju v Preški št. 26: 26 3-3

Slabotni, v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabe krvi, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburljivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom dr. Hommela Haematogen.

Slast se vzbudi, duševno in telesno moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni dr. Hommel-ov Haematogen in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 6-13

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Redni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik. Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Sirolin

Radi izbornega okusa ga tudi otroci radi uživajo.

2080

Pri pljučnih boleznih, katarih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci

predpisujejo Sirolin „Roche“ številni profesorji in zdravniki. Sirolin izboljšuje tek ter pospešuje redilnost telesa.

Ker se ponujajo manjvredna ponarejanja, zahtevajte vedno: Izvirni zavoj „Roche“.

F. Hoffmann-La Roche & Co.

Basel in Dunaj III/1, Neulinggasse 11.

Ilustr. brošure H. II. o boleznih vsled prehlajenja zastoj in franko.

„Roche“

Dobi se na zdrav. predpis v lekarnah à K 4.— steklenica.

Učenca

sprejme takoj pekovski mojster v Ljubljani. Naslov pove uprava tega lista. 381

Učenca za mizarstvo obrt, sprejme takoj **Janez Tomej, Vižmarje št. 44** pri Ljubljani. 409

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thynomel scillae, to je izdelek, katerega zdravniki radi priporočajo.

Izjava.

376

Podpisani izjavljam na izjavo g. Iv. Sajovica, v 6. številki »Domoljuba«, da res trgujem z lesom na Dolenjskem in, da bote natančno vedeli, kje, Vam povem, da trgujem med Zatičino in Veliko Loko, kjer Vas in Vašega kredita nihče ne pozna. Pri svojih trgovskih potih ne potrebujem Vaše zveze ter Vas pri svojih kupčijah niti ne omenjam.

V Podkraj, 12. febr. 1908.

Franc Srebot št. 12.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z **Mastinom**. 140 26-24

Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy**, Ljubljana.

Naznanilo.

Tovarna lanenega olja in preš Zabret & Huter

v Britofu pri Kranju naznanja vsem cenjenim odjemalcem v Britofu in okolici da se odslej

lanene tropine (preše)

ne dobivajo v tovarni, temveč pri **Jernej Rozmanu** po domače **Kukovec** v Britofu. 310 2-2

Kraljevstvo Saško
Technikum Hainichen
Stroj. in elektr. inženirje,
tehn. poslov., novodob.
laborat. Prosp. fr. 5-3
Tov. del. za učenje

Saško Altenburg.
Technika Altenburg.
Strojna elektro, papir,
avtomob. plin vod tehn.
Programi zast.

Semenj v Moravčah

bo na sv. Matije dan v torek
25. februarja. 356 2-2

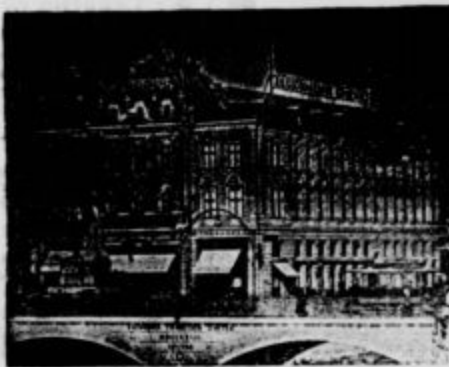
Ustanovljena l. 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Največja zavarovalnica
avstro-ogrške države.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron.
Do sedaj izplačane škode nad 850 milijonov kron.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih sostavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nesgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.**

Okolu 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

Britov št. 31, najfin. solinško srebrno-jeklo, 1/2 votlo brušeno z okrašenim držalom, kot kaže slika v okrašenih šatuli, K 2-50. Št. 32, ista toda 1/2 votla, K 3.— Štev. 33, ista, toda 1/2 votla K 3-80.

Št. 8700 5 trnim, gladkim držajem, 1/2 votla K 1-50
Brivaka priprava v polirani leseni omari z zrcalom, se zapre in vsebuje britve, lermen, čopič, posodico in milo, K 4 20, 5 z varnostnim glavnikom 60 v več. — Nikak riziko! Ako ne ugaja, denar nazaj!

Pošlji po povzetju svetovno-znane trdka

Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik, Most (Brüx) štey. 1140 (Češko).

Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

270 10 1

Kovčičnico

preskrbljeno z vsem potrebnim kovaškim orodjem se odda v najem v Betjah (Loški potok). Vse v dobrem stanju, obilo zasluzka. Ponudbe na Josip Gregorič posestnik, (Loški potok) P. Travnik Kranjsko.

357 (3-2)

20.000 metrov

ostankov

10-20 m dolgih, najfinejših, popolno brez napake, obeljeni, primerni za najfinejšo teleeno ali posteljno perilo

Rum-burška in batist-tkanina	po 24 krajc. meter
Cefir za domačo obleko, bluze, predpasnike, otroške obleke izborna kakovost, lepi nežni vzorci	18 1/2
Kanavas za posteljne prevleke, zajačeno perilo, gosta kakovost, živahne barve. 80 cm širok	24
120	35
Rjuhe brez šiva, 3 m dolge, 150 cm široke	90
Kuhinjske brisače, šahov vzorec	18
Brisače za posodo, rdeče karirane	10

oddaja po povzetju tkalnice za platno

Najmanj se pošlji 5 kg za poskušnjo — ca 45 metrov. Neugajajoče se vzame radevolno nazaj; vzorci se prilože le zavoj za poskušnjo.

EMIL FUCHS, Nachod l.

267

**Slaven,
Slaven,
Slaven,
Slaven,**

ker duva prtenino,
vsled bleščeče beline, ki jo dobi prte-
nina,
ker ne dobi prtenina po pranju prav ni-
kakoga duha,
ker je zelo poceni in se pri pranju pri-
hrani mnogo časa

je 163 16-5

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLONI

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro ure-
jeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšjo varstveno
znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez
vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogeri-
jami, kolonialnim blagom in z milom.

Engros pri L. Minlos, Dunaj, I. Mülkerbastei 3.

**Ako ka-
šljate,**

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči po-
tite, je potrebno v Vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo.
Kot tako se hvali **Halápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr.
thilliae 300 gr). Njegov učinek pri kašlju, hripavosti, zaslezenju, težki
napi, katarib, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd. se splošno pri-
znava. Vzorčna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice
franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna za-
loga za Avstro Ogrsko: **Lekarna „pri „apostolu“, Budim-
pešta, Josefaring 64/48**

2694 20-12

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katero
izvršujem že čez 25 let, posrečilo
se mi je, iznajti najboljšje sredstvo
za rast las, to je **Kapilor**
št. II. Isti deluje, da postanejo
lasje gosti dolgi in odstra-
njuje prhljaj (luske) na gla-
vi. Cena (franko na vsako pošto):
je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka
5 K. Treba, da si vsaka obitelj
naroči. — Prosim, da se naroči
samo od mene pod naslovom:
P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 65,
Slavonija. Denar se pošlje naprej
ali s polnim povzetjem.

b 2730

Razprodaja!

4 pare čevljev za 7 kron.

Vsled nakupa velike zaloge čev-
ljev se prodaja le kratek čas po
čudovito nizki ceni. 2 para čev-
ljev za gospode in 2 para dam-
skih na trak z močnimi podplat-
i, močno okovani, z izredno fino
usnjato peto, zelo eleg., najn.fas.,
močni. Velikost v cm. Vsi 4 pari
le 7 K. Pošilja po povzetju. Za-
mena dovoljena, tudi denar nazaj.
D. Kessler, Krakov 95/4.

152 1-1

**Vprašajte svojega
zdravnika**

**Lo-
va-
crin-**

voda za lasse edino gotovo
učinkujoče sredstvo pri pleši,
izpadanju las, luskinah? LOVA-
CRIN povzroči polno svitilo bra-
do ter lasse. Dobiva se v stekle-
nicah po K 5.—, 3 steklenice
K 12.—, 6 steklenic K 20.— v
mnogih drogerijah, parfumerijah
in lekarnah monarhije ali na-
ravosti pri 410 1-1

M. Feith nasl.,

DUNAJ VI. Mariahilferstrasse 45.

Kašelj

naglo umiri, razkroji
slez in lajša izmeček
priatni 30 5

**Karolinodolski
Davidov čaj.**

1 zavoje 40 vinarjev.
Edina izdelovalca:
: Lekarna pri :
„Češki kroni“,
Praga, Karolinov dol.
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Le-
karna „pri zlatem orlu“,
Jurčičev trg.
Pozor pred ponarejanji.
Vsak zavleček ima tvrdko
in podpis A. Ferkl.

Kdor ne doseže vspeha dobi
denar nazaj. Sloviti pospeševatelj
brade 233 3-1

Rapid

profesorja Meunier, Pariz
učinkuje čudovito na rast
brki pri mladih in starih. —

„Rapid“ je s sta-
lička se-
danje
vede
najbolj
izdelek
na
svetu. Prišten
le na
prodaj
pri Ko-
smeti-
scher Versand, Win. Neu-
stadt št. 38 po povzetju v
tubah za K 2, 3 in 4 (pošta po-
sebej). Dosa za poskušajo K 1-10,
franko proti vplačljivi denarja
v znakah Oosp. L. F. v Gradcu
piše: Zahvala za Vaše izborni
sredstvo. Poprej so me zasme-
hovali, sedaj mi pa zavidi-
jo v lekarni

Višjega štabnega zdrav-
nika in fizika dr. Schmida
12-1 znamenito 2536

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito na-
stalo gluhoto. *težnja je ušesa,
žumenje po ušesih in naglu-
nost* tudi ako je že zastarano.
Steklenica stane 2 gld z navodi-
lom o uporabi. Dobiva se samo
v lekarni

pri „Črnem orlu“ na
Novem trgu v Celovcu.

Hamburg-Amerika^{Line}

Vožnja traja
dal 6 dni
izredna prilika za potovanje
je in ostane

znajnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Kajpor do sedaj veliki parniki z 8-2000 ton

Rjasnita daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, sredo in četrtek v tednu.

Pozor! Beri!

Najceneje in najboljše suknenno, modro,
plateno in manufakturno blago za letno
dobo, se kupuje v novi trgovini pri

IVAN SAVNIK-U

pri v na
Besencanu K RANJU Glavnem trgu.

Nevestam in ženinom se pri nakupovanju
posebno priporoča ta nova trgovina.

Istotam se dobiva tudi domače štajersko
rudeče in belo vino po nizkih cenah. 169

Odlikovana semenska trgovina in umetno
vrtnarstvo 216 10-4

Alojzija Korsike v Ljubljani.

Edina na Kranjskem strokovno urejena semenska
trgovina na debelo in drobno, 6 vrst pese, 10 vrst
detolje, 16 vrst trave. Čistih trav in več vrst
travnih zmesi, priporočenih po poljedelj. listih,
mnogovrstna krmična, zelenjadna in ovet-
lična semena, vsa preizkušena; za dobro kaljivost
se jamči.

Tu se tudi izdelujejo šopki in vencji, sveži
in suhi, s trakovi in napisi, in vsi v to stroko spa-
dajoči predmeti po najnižjih cenah. Cenovnik za leto
1908 se dobi brezplačno. Za obila naročila se pri-
poroča z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

Preklc.

431

Podpisani obžaluje, kar je dne 19. ja-
nuarja 1908 pri Vidovcu na Lazih govoril
zoper hranilnico in njene odbornike v Zg.
Tuhinju, ter se obenem zahvaljuje, da so
mu odpustili.

Šmartno v Tuhinju, 13. febr. 1908.

Valentin Štrajhar.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da se bo

**veliki blagovni in živalski semenj
o sv. Matiju vršil**

dne 24. svečana t. l. v Velikih Laščah

Županstvo občine Velike Lašče

dne 12 svečana 1908.

375

Herbabsny-jev podfosforato-kali apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniški preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuda slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1. Kaiserstrasse 73—75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Crnomlju, Nov. Mestu, Reki, Sevnici, St. Vidu, Trbižu, Trzinu, Velikem in Velikperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Herbabsny-jev okrepljeni Sarsaparilla-sirup.

Je že 33 let uveden in najboljši preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri. Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2680

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linc, 15. febr. 1908: 24, 42, 73, 4, 20.
Trst, 15. febr. 1908: 85, 14, 61, 76, 6.

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago.

Kar se po tej lahke rane tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko odpravljivo rano. Če do let se je izkazala mešano vlažno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za zdravljenje. Te zdravilne rane čiste, stvarajo lečo, olajšajo vnetje in bolečino, hudi in pospešijo zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pulica 70 vin., pol pulice 50 vinarjev. Proti predplačilu K 3-16 se pošlje 4 pulice, ali K 7-— 10 pulic poltine prosto na vsako postajo avstrijskega monarhije.

Vsi deli embalaže imajo za konito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

L. FRÄGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; egel Nerudova ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, U. pl. Truháček, H. Mardetschläger, J. Mayr.

2172

Nepotreben prepir. »Jaz grem očetu po žganje!« — »Ne, jaz!« — »Jaz ga prinesem!« — »Mir, otroci, saj pride še vsak na vrsto!«

Krepak deček 362 (1—1)

ki ima veselje do vrtnarstva, 14 15 let star, iz dobre krščanske hiše se takoj sorojme pri vrtnarju Ivanu Sicherl v Domžalah št. 105.

2 vajenca

sprejme vrtnarski mojster Luka Tomšič, pri kopališču sv. Križa. 127 3—3

Hlapec, pošten in zanesljiv, vaje konjem, ter več vsem kmetijskim opravilom se sprejme v službo v župnišču pri Beli cerkvi na Dolenjskem, pošta Št. Jernej. 346 2-2

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo novo **trgovino z usnjem** in vsemi čevljarstvenimi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov. Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska. 2844 52—5 **K. A. Kregar.**

Združene tovarne za volnino prodajajo letos sopen izključno po meni okroglo 4000 kom. tehovskih vojaških kočev za konje

za ceno le gl. 2-20 komad in gl. 4-30 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnika konj. Ti debeli, trajni trpežni keci se topi kot kožuhovala, temnosivi, okoli 180 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celotnega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Tabakstrasse 27 G.

Ceniki na željo sastonj in franko. — Za naročila se zavzememo vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: Kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tuta, dr. Vračuna, odvetaika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Illova, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrestany, Roessauerja Zg. Moldava, Kahlisa Mankon-Gard, Schenka Gerlach, lastnika umetnega milaa

Podružnica in dr.

Trganje revmatičke bolezni le Zoltán-mazilo.

Steklenica 2 K, izvzemši porto. Pošilja dvakrat da dan po pošti
„lekarna Zoltán“,
Budimpešta. 31 5
Zaloga v Ljubljani:
— Emil Leustek —
lekarna, Resljeva cesta šte. 1

Služba cerkvenika

se odda takoj. Letna plača najmanj 340 K in prosto stanovanje z vrtom in nekaj zemljišča. Prednost imajo rokodelci, oziroma organist za kar dobi še posebej 240 K. — **Župni urad v Podzemlju,** p. Gradac. 347 2—2

Lepo posestvo

obstoječe iz 2 hiš, kjer je gostilna in prodajalna, dalje iz hleva, poda, kozolca, travnikov in njiv ter gozda, se proda po primerni ceni. Redi se 12 glav živine. Proda se tudi na drobno. Sveta je 33 ha 6 a in 89 m² Posestvo se nahaja v **Javorju pri Ljubljani.** Cena se izve pri **Franou Lipahu, Dobrunje,** p. Sp. Hrušica pri Ljubljani. 399

Filipa Neusteina poslajene

odvajalne kroglice
(Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi in uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čistijo, nobene zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo

zaprtje

izvor premnogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo tudi otroci.

Skatlica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovij z 8 skatlicami, torej 10 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko 1 ovij.

Svarilo! Nulno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte „Filipa Neusteina odvajalne kroglice“. Prične le, če nosi vsaka skatlica in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rudi-črtnem tisku „St. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgov. sodnjl. zavarovane embalaže morajo imeti nako trdno. 2588 10—6

Filipa Neusteina lekarna pri sv. Leopoldu

Dunaj, I., Plankengasse 6. Dobiva se v vseh lekarnah.

Cena stekleni 80 vin. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostfebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloga: Lekarna H. Mardetschläger, Ljubljana, Jurčičev trg. 29 1

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prporoča svojo veliko zalogo
najraznovrstnejših klobukov, ci-
lindrov in čepic, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinejših čevljev.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg nov. temn. K 9.60, belite K 2. —,
počbelo skuhljeno K 18. —, belo K 21. —,
snežnobelo, kot puh mehko skuhljeno K 30. —,
K 36. —, K 42. —. Pošlita franco po po-
vzetju. Zamenja dovoljena proti povrnitvi
pošilnice. Benedikt Sachsel, Lobeski 139

ori Plzna, Čičko.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih
zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim
uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju
— bolih v prsih, — prehlajenju v grlu,
hrupavo-ti, težkem dihanju, astmi, — pljuč-
nem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren.
Cena je franco na vsako pošto za 2
steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K
80 vin. po povzetju, ali če se pošlje
denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se
ne pošilja. Prosim, da se naroča narav-
nost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik
o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

Konard Lino Trans-New York

enajpriljavna, najcenejša in naj-
boljša pošta iz Ljub-
ljane v severno
Ameriko, ker to-
ni dolgotrajne
močne vožnje po
raznih težavnostih, nobenega preobnavljanja in sploh
nobene potranske strahove med potje. Parniki so prostorni, trdni
in anšni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in potreba najboljša. Poja-
nila daje in karte prodaja glavni zastopnik.

Bliznji odhod iz Trsta: Pannonia 28. febr., Carpatia 3. marca,
Altonia 18. marca. Iz Liverpoola: Lusitania 7. marca, 4. in 25. aprila
in 16. maja. Mauretania 21. marca, 11. aprila, 2. in 23. maja.

Andrej Odianek, Ljubljana, Slomškove ulice 26,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Kako si s 5 vinarji

vsakdo lahko oskrbi potrebno
blago za obleko, platnino, sukno,
posteljno opravo, oksford, sploh
vsako tovrstno blago v naj-
večji izberi na lahek način in
prav ceno. Piše se enostavno
dopisnica na brate **Lechner**
v **Gradeo** po vzorce, ki se
razpošiljajo brezplačno na vse
strani.

337 12—1

Josip Kordin

Ljubljana, Pred Skofijo 3.

priporoča 334 10 7

svoje bogate zalogo vsakovrstnih
zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, espar-
sete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in ko-
renje za krmu. Raznih semen graha, vseh vrst trav: trav-
nišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša
krmu za živino in konje, jesenska repa, vse vrste so-
late, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih
semen po nizkih cenah. — Poštnim potom izvršujejo
se naročila točno in solidno.

1. hranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se pripravlja prečistiti dubovični in p. a.
slav. občinstvo za uspravo cerkvenih okov
z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo,
stavbeni del, uspravo okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelanske in
steklene posode za namizje gostin in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Marjet, ceniki in proračuni za sa-
bivanje zastoni, mnoga spričevala za dovršena
dela se cenjenim odjemalcem v ogled na
razpolago.

1807 53—30

Zahtevajte zastonj

In poštine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni
katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih,
srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in
srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav
po izvršnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . . K 3—
Sistem Roskopf patentna ura . . . 4—
Švicarska, originalni sistem
Roskopf patent . . . 5—
Registrirana „Adler Roskopf“
niklasta remont. na sidro . . . 7—
Srebrna remontoarka „Glo-
ria“ kolesje, prosto . . . 8:40
Srebrna remontoarka, dvojni
pokrov . . . 12:50
Budilka . . . 2:90
Kuhinjska ura . . . 3—
Schwarzwaldska ura . . . 2:80
Ura s kukavico . . . 8:50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez
rizike. Zamenja dovoljena, ali denar nazaj. 64 3

Prva tvornica za ure v Mostu

Jan Konrad

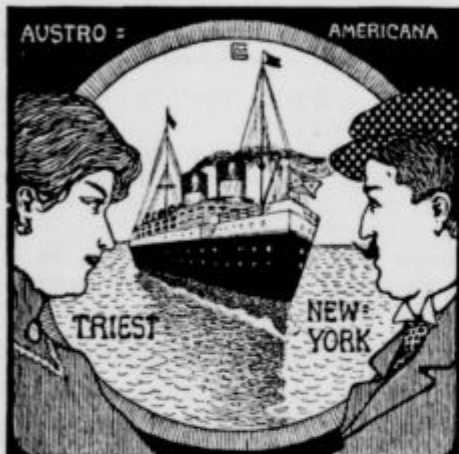
c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko).

Valpeta

pridnega in treznega, izurjenega v kme-
tjstvu, sprejme **oskrbnštvo gra-
ščine Križ pri Kamniku**. Vse drugo
po dogovoru. 340 3 2

Osebn kredit za
gradnike, častnike,
pittalje itd. Samostojni
konzorcijski za hranilnice
in predjemne uradnike.
Društva dajejo po naj-
smernostnih pogojih tudi
proti daljšim odplačilom
posojila na osebni kredit.
Potovanja izbirna. Na-
dlogi konzorcijske se po-
vade brezpl. pri ored-
njem vodstvu uradn.
društva, Dunaj, Wip-
fingstrasse 25. 2438 1

Obrtna
Aka-
demija
Friedberg
pri Franko-
brodu ob M.
Politeh. zavod za
inženjerstvo in arhitekturo
348 11—4

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobiti po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Lineteka
v Ljubljani Koroške ulice 26.
Šahovrstna Pjajnska daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tiskala: „Katoliška Tiskarna“.